

قاصد

بررسی وضعیت تحولات
پس از تفاهم میان

ایران و آمریکا

۲۴ شهریور ۱۴۰۵

ساعت تنظیم گزارش: ۱۷:۰۰

شماره ۱۷۱

مرکز رصد و پایش ق. رسانه



مقدمه و پیشگفتار

مجموع تحولات بازتاب یافته در این گزارش، از شکل‌گیری فضایی چندلایه حکایت دارد که در آن جنگ ایران صرفاً یک منازعه نظامی نیست، بلکه به متغیری اثرگذار بر سیاست داخلی، امنیت و دفاع، اقتصاد و معیشت، آرایش منطقه‌ای، کنش رسانه‌های معاند و حوزه بین‌الملل تبدیل شده است. در سیاست داخلی، منازعه اصلی حول بازتعریف نسبت «مقاومت» و «تنش‌زدایی»، مفهوم منافع ملی و نحوه مواجهه با منتقدان دولت شکل گرفته است؛ به گونه‌ای که بخشی از جریان اصلاحات بر دیپلماسی، کاهش تنش و تعامل با جهان تأکید دارد و در مقابل، مباحثی پیرامون استفاده سیاسی از مفاهیم «وفاق ملی» و «اتحاد مقدس» برای مواجهه با منتقدان مطرح شده است. در حوزه امنیتی-نظامی، گزارش رسمی پنتاگون از هزینه ۳۳.۴ میلیارد دلاری جنگ، مصرف گسترده مهمات، کمبودهای راهبردی و فشار بر ظرفیت صنایع دفاعی آمریکا در کنار مباحث مربوط به تسلیحات فضایی و فرسایش کارآمدی چتر امنیتی و واشنگتن برجسته شده است. در حوزه رسانه‌های معاند نیز چهارمین سالگرد مهسا امینی، وضعیت حجاب، اعتراضات دی‌ماه، پرونده‌های قضایی و مطالبات معیشتی به عنوان اجزای یک روایت پیوسته از نارضایتی، نافرمانی مدنی و ضرورت تشکل‌یابی بازنمایی شده‌اند. در بخش اقتصادی، از بازار خودرو، شرکت‌های دولتی، مسکن، دارو و اینترنت تا انتقال شوک انرژی به اقتصاد آمریکا مورد توجه قرار گرفته است؛ در حوزه منطقه‌ای، تحولات هرمز، باب‌المندب، یمن، عربستان و عراق در کانون قرار دارد و در حوزه بین‌الملل نیز روایت‌های آمریکا درباره توافق، پرونده هسته‌ای، فشار اقتصادی، قیمت نفت و نقش احتمالی چین، روسیه و هند در مسیر پایان جنگ برجسته شده است.

مهمترین اخبار خارجی و داخلی در ۲۴ ساعت منتهی به تهیه گزارش

اخبار و تحرکات محور آمریکا - غرب

- ❖ ترامپ: ایران شکست خورده می خواهد خیلی سریع و به شدت به توافق برسد. من تصمیم خواهم گرفت که آیا ایالات متحده آمریکا وارد مذاکره بشود یا نه — ایده ای که نسبت به آن آمادگی داریم. (حساب تروث سوشال ترامپ)
- ❖ ترامپ با اشاره به اینکه قیمت سایر کالاها به شدت در حال کاهش است، افزود که بهای نفت نیز به محض پایان یافتن درگیری نظامی با ایران — که به گفته وی زمان زیادی تا آن باقی نمانده است — مانند یک سنگ سقوط خواهد کرد. (حساب تروث سوشال ترامپ)
- ❖ ترامپ: اوکراین موافقت کرده است که به اهداف انرژی روسیه حمله نکند. روسیه نیز موافقت کرده است که همین کار را انجام دهد! افزایش قیمت گازوئیل در جهان عمدتاً ناشی از جنگ روسیه و اوکراین است، نه ایران. (حساب تروث سوشال ترامپ)
- ❖ کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا می گوید، در صورت حل موضوع هسته ای ایران، ایالات متحده آمادگی خواهد داشت تا سوخت اتمی این کشور را تأمین کند. (بلومبرگ)
- ❖ فرماندهی مرکزی نیروهای آمریکا ادعای سپاه پاسداران ایران درباره برخورد یک نفتکش با پرچم پاناما در تنگه هرمز بایک را تکذیب کرد. (حساب ایکس سنتکام)
- ❖ وزارت خزانه داری آمریکا یک بانک روسی را به دلیل دست داشتن در دور زدن تحریم های ایران تحریم کرد. (فاکس نیوز)
- ❖ اسکات بسنت، وزیر خزانه داری آمریکا در راستای برنامه فشار اقتصادی بر ایران موسوم به «عملیات طرد اقتصادی» از همه افشاگران خواست تا چنانچه اطلاعاتی درباره «تسهیل گران تروریسم ایران» دارند در اختیار وزارتخانه تحت امرش قرار دهند. (حساب ایکس اسکات بسنت)
- ❖ تونی بلر: به ایرانی ها این فرصت داده شد تا با آمریکایی ها به توافق برسند. تفاهم نامه ای وجود داشت که بر سر آن توافق شده بود. راستش را بخواهید، به نظرم منطقی تر این بود که با آن موافقت می کردند و به آن پایبند می ماندند، اما این کار را نکردند. گمان می کنم آن ها متوجه خواهند شد که ایالات متحده کاملاً مصمم است و مطمئناً کشورهای حوزه خلیج فارس نیاز دارند که تنگه هرمز باز و آزاد باشد. (نشنال نیوز)
- ❖ اندی برنهام، نخست وزیر بریتانیا، در حال بررسی درخواست های عربستان سعودی برای حمایت نظامی در برابر حوثی ها است؛ این درخواست ها شامل کمک برای دفاع از زیرساخت های نفتی و جلوگیری از پیشروی حوثی ها به سمت تنگه باب المندب می باشد. (بلومبرگ)
- ❖ مای ساتو گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر در ایران در پیامی با انتقاد از ادامه

فشارها بر زنان برای «اعمال حجاب اجباری»، از مقاومت مردم ایران در مقابل این فشارها نوشت. (حساب ایکس مای ساتو)

❖ بنیاد فریدریش نویمان برای آزادی، روز دوشنبه، اعلام کرد جایزه آزادی سال ۲۰۲۶ این موسسه که به «مردم شجاع ایران که برای آزادی و حقوق شهروندی و دموکراسی مبارزه می کنند» تعلق گرفته روز هفتم نوامبر سال جاری (۲۰۲۶) در کلیسای «سنت پاول» (Paulskirche) فرانکفورت اعطای شود و رضا پهلوی، از رهبران اپوزیسیون ایران، این جایزه را به صورت امانی و به نمایندگی از مردم ایران دریافت خواهد کرد. (دویچه وله)

❖ جو ویلسون، نماینده جمهوری خواه کنگره آمریکا طرحی قانونی به نام «قانون یمن رها از ایران» را عرضه کرده است که به گفته او هدف آن پشتیبانی از تلاش های مردم یمن برای آزادسازی کشورشان از دست شورشیان حوثی و جمهوری اسلامی ایران است. (صدای آمریکا)

❖ بازرس کل وزارت دفاع آمریکا روز دوشنبه نخستین گزارش خود درباره جنگ با ایران را منتشر کرد. بنابراین گزارش، آمریکا در بازه زمانی ۲۸ فوریه تا ۳ ژوئن، مهماتی به ارزش ۲۲.۳ میلیارد دلار در این درگیری مصرف کرده است و جنگ باعث کمبود مهمات و ایجاد محدودیت در زنجیره تامین تسلیحات آمریکا شده است. (یورونیوز)

❖ فولکر تورک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد از کشورهای و شرکت های فعال در حوزه هوش مصنوعی پیشرفته خواسته تا فوراً برای مهار این فناوری که به گفته او، می تواند «خطرات بی سابقه ای» ایجاد کند اقدام کنند. (خبرگزاری فرانسه)

❖ نخستین گزارش رسمی نهادهای بازرسی دولت آمریکا درباره عملیات «خشم حماسی» که روز دوشنبه به طور عمومی منتشر شد، می گوید مصرف گسترده تسلیحات در جنگ با ایران «به کمبودهای راهبردی در موجودی ها منجر شده و گلوگاه های پایه صنعتی برای تأمین مجدد مهمات را آشکار کرده است». (وبسایت وزارت جنگ آمریکا)

❖ کره جنوبی و ایالات متحده درباره اعزام احتمالی نیروهای نظامی کره به تنگه هرمز گفتگو خواهند کرد. (خبرگزاری یونهاپ)

❖ آمریکا برای اولین بار اعلام کرد در مدار زمین سلاح مستقر کرده است. تروی مینک، وزیر نیروی هوایی ایالات متحده، گفت که این «سلاح در مدار» برای محافظت آمریکا از اقدامات خصمانه دشمن ضروری بوده است. (بی بی سی)

❖ دادستانی آمریکا در ناحیه جنوبی نیویورک اعلام کرد علیه حدود ۶۱ میلیون دلار رمزارز، عمدتاً تتر (USDT) که به گفته مقام های آمریکایی از عواید فروش غیرقانونی نفت خام و فرآورده های نفتی تحریم شده ایران به دست آمده، شکایت مدنی برای ضبط و مصادره ثبت کرده است. (بلومبرگ)

❖ سناتور چاک شومر با واکنش شدید علیه دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، او را متهم کرد که به جای «جنگ خود با ایران»، اوکراین را مقصر ثبت بالاترین رکورد قیمت گازوئیل (دیزل) در آمریکا معرفی می کند. (حساب ایکس چاک شومر)

❖ میانگین قیمت گازوئیل در آمریکا با ثبت رکوردی تاریخی به ۶.۲۷ دلار در ازای هر گالن رسید. (سی ان بی سی)

❖ کمیته حقیقت یاب سازمان ملل متحد که نهادی مستقل و بین المللی است، در پی انتشار گزارش کشته و زخمی شدن غیرنظامیان طی دو حمله هوایی آمریکا در استان هرمزگان، از تمام طرف های درگیری خواست «خصوصیت ها را متوقف کنند و به قوانین بین المللی پایبند بمانند».. (دویچه وله)

❖ وزارت دفاع روسیه اعلام کرد نیروهای این کشور به یک کشتی باری خشک و یک کشتی (رو-رو) برای حمل خودرو در بندر چورنومورسک اوکراین آسیب وارد کردند. این حملات شبانه، زیرساخت های ریلی را نیز هدف قرار دادند. (راشاتودی)

اخبار و تحرکات محور عربی - منطقه ای

❖ نتانیا هو: ما پیروزی بزرگ دیگری بر حزب الله به دست آورده ایم. ما پایگاه اصلی تروریستی آن ها را در ارتفاعات «بوفورت» و «علی طاهر» منهدم کرده ایم. سیاست ما روشن است: ما به انهدام زیرساخت های تروریستی در «منطقه امنیتی» لبنان و به از بین بردن هرگونه تهدیدی علیه اسرائیل ادامه خواهیم داد. (کانال تلگرام نتانیا هو)

❖ اتحادیه اروپا دوشنبه مجدداً حملات مکرر شبه نظامیان حوثی ها علیه سعودی را با شدید ترین لحن محکوم کرد. (العربیه)

❖ افزایش شدید قیمت سوخت در سوریه باعث شده که بزرگ ترین اعتراضات سراسری در این کشور از زمان سقوط بشار اسد، رئیس جمهور پیشین این کشور و به قدرت رسیدن احمد شرع، شکل بگیرد. (رویترز)

❖ امانوئل ماکرون، رئیس جمهوری فرانسه هنگام استقبال از علی الزیدی، نخست وزیر عراق: راه های جایگزین برای تنگه هرمز فشارها بر قیمت های سوخت را خواهد کاست. (العربیه)

❖ عربستان سعودی در پی آن است که پس از حملات پهبادی که موجب تعطیلی خط لوله کلیدی «شرق - غرب» این کشور شد، صادرات نفت از طریق تنگه هرمز را بیش از پیش افزایش دهد؛ خط لوله ای که در جریان جنگ ایران، مسیر اصلی عربستان برای صادرات نفت خام بود. (بلومبرگ)

❖ عراق توافق نامه ای با فرانسه برای خرید سامانه های پدافند هوایی امضا کرد. (الحدث)

❖ وزارت خارجه موریتانی سفیر ایران را احضار و اعتراض رسمی خود را نسبت به اقدامات و حرکاتی که «مغایر با اعراف دیپلماتیک» دانست، ابلاغ کرد. (العربیه)

- ❖ شورای امنیت سازمان ملل امروز جلسه‌ای اضطراری درباره تحولات باب‌المندب برگزار می‌کند. (الجزیره)
- ❖ شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان، وزیر انرژی عربستان سعودی می‌گوید که این کشور در مدینه، ۱۱۰ میلیون تن مواد خام حاوی غلظت‌های اورانیوم کشف کرده است. (العربیه)
- ❖ دفتر ریاست جمهوری مصر اعلام کرد که عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهوری مصر، سه‌شنبه از محمد بن سلمان، ولی‌عهد و رئیس شورای وزیران سعودی، استقبال خواهد کرد. (الحدث)
- ❖ حمله هوایی اسرائیل شهرک المنصوری در جنوب لبنان را بمباران کرد. (العربیه)
- ❖ ارتش اسرائیل روز دوشنبه از بازداشت محمد ابراهیم عبدالوهاب شحاده، از عناصر ارشد گروه «فتح» در شهر طولکرم در کرانه باختری رود اردن خبر داد. (حساب ایکس ارتش اسرائیل)
- ❖ قطر: با شدیدترین عبارات، حملات حوثی‌ها به غیرنظامیان و تاسیسات غیرنظامی در پادشاهی عربی سعودی را محکوم می‌کنیم. (الجزیره)
- ❖ قطر از پیامدهای وخیم بسته شدن آبراه حیاتی «باب‌المندب» اظهار نگرانی کرد. (الجزیره)
- ❖ سازمان تجارت دریایی بریتانیا (UKMTO) ظهر سه‌شنبه از بروز حادثه دریایی برای یک کشتی تجاری در زمان عبور از تنگه هرمز خبر داد. (بی‌بی‌سی)
- ❖ داده‌های کشتیرانی نشان می‌دهد تردد دریایی در تنگه هرمز در آغاز این هفته کاهش بیشتری داشته است؛ این کاهش پس از تشدید حملات در منطقه خاورمیانه رخ داده است. (رویترز)
- ❖ با ادامه درگیری‌ها میان نیروهای دولتی یمن و شبه‌نظامیان حوثی، منابع میدانی سه‌شنبه اعلام کردند که جنگنده‌های نیروهای مسلح یمن سکوها‌های موشکی را در فرودگاه تعز هدف قرار دادند. (العربیه)
- ❖ شورای وزیران سعودی: تداوم حملات حوثی‌ها به تاسیسات غیرنظامی و غیرنظامیان را محکوم می‌کنیم. (العربیه)
- ❖ دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل، اعلام کرد که در ماه سپتامبر میلادی، دست کم ۱۸ هزار خانوار و در مجموع ۱۲۵ هزار نفر در یمن آواره شده‌اند. (صدای آمریکا)

اخبار مهم سیاسی - امنیتی داخلی

- ❖ پزشک‌های رهبر شهید در قلب مردم ایران بود و برای ما سخت است که با آمریکا تفاهم کنیم. (ایندیا تودی)
- ❖ پزشک‌های آمریکا چون نمی‌تواند رهبر ما را پیدا کند درباره سلامتی ایشان شایعه می‌سازد. (ایندیا تودی)
- ❖ محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی: زمانی که شروط ایران محقق نشود، هیچ مذاکره‌ای

در کار نخواهد بود. (حساب ایک محسن رضایی)

❶ فرماندهی نیروی دریایی سپاه: سوپر نفتکش «الگایا» به شماره دریانوردی ۹۳۲۵۳۳۶ که قصد عبور از منطقه ممنوعه در جنوب تنگه هرمز را داشت، بر اثر برخورد با مین های دریایی منفجر شد. (مرکز پیام جنگ)

❷ معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری هرمزگان: شامگاه دوشنبه دوفروند قایق صیادی در حوالی بندر کرگان در آب های خلیج فارس مورد حمله پهپادی دشمن جنایتکار آمریکایی قرار گرفتند. در پی این حمله، تعدادی از صیادان حاضر در این دوقایق مفقود شده اند و عملیات جست و جو و امدادرسانی برای یافتن آنان آغاز شده است. (تسنیم)

❸ سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه کشورمان دوشنبه شب بانبیه بری رئیس مجلس نمایندگان لبنان، به صورت تلفنی گفتگو کرد. (ایرنا)

❹ روز دوشنبه «یوسف گرگیج» معروف به «مولوی یوسف گرگیج» از چهره های نزدیک به دستگاه های امنیتی جمهوری اسلامی در پی تیراندازی افراد مسلح ناشناس در خیابان رسالت ۴۷ شهرستان زاهدان توسط افراد مسلح ناشناس مورد هدف قرار گرفت و جان خود را از دست داد. (حال و ش)

❺ مراسم معارفه احسان خاندوزی به عنوان رئیس جدید کارگروه بررسی های اقتصادی معاونت بررسی دفتر رهبر انقلاب اسلامی و تودیع دکتر علی آقامحمدی، صبح امروز سه شنبه ۲۴ شهریور برگزار شد. (تسنیم)

❻ اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت امور خارجه در گفتگو با خبرنگاران از سفر سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه به پکن خبر داد. (ایرنا)

❼ قالیباف: ۲۰۰ شب حضور مردم مبعوث شده، ثابت کرد که آنچه شکست خورد توهم مهاجم بود، نه اراده ایرانیان. (تسنیم)

❽ صبح امروز چهارمین MQ-۱ در چند روز گذشته به وسیله آتش سامانه نوین پدافند پیشرفته هوافضای سپاه و تحت کنترل شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور در آسمان شرق تنگه هرمز رهگیری و منهدم شد. (تسنیم)

❾ شاخص کل بورس در پایان معاملات امروز با جهش ۱۲۸ هزار واحدی به رکورد ۷ میلیون و ۵۲۱ هزار واحد رسید. (فارس)

❿ معاون حقوق بشر و امور بین الملل وزیر دادگستری: امروز ۴۹ نفر از اتباع ایرانی محبوس در زندان های جمهوری عراق، از طریق مرز بین المللی مهران به کشور منتقل می شوند و در میان زندانیان منتقل شده، چهار نفر زن حضور دارند. (میزان)

❿ انجمن خانواده های جانبازان پرواز پی اس ۷۵۲ در چهارمین سالگرد جان باختن مهسا امینی

در بازداشت گشت ارشاد، در بیانیه‌ای اعلام کرد جمهوری اسلامی همچنان با بازداشت، زندان، اعدام، تهدید خانواده‌های دادخواه و فعالان مدنی و استفاده از ابزارهای گوناگون در تلاش است «صدای اعتراض» را خاموش کند. (حساب ایکس انجمن جانباختگان)

❖ بافل طالبانی، رئیس اتحادیه میهنی کردستان عراق پیش از ظهر امروز سه شنبه ۲۴ شهریورماه با حضور در وزارت خارجه با سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه کشورمان دیدار و گفتگو کرد. (ایرنا)

❖ زینب جلالیان، وریشه مرادی، سکینه پروانه و مطلب احمدیان، چهار زندانی سیاسی کرد محبوس در زندان‌های یزد و اوین، اعلام کردند چهارشنبه ۲۵ شهریور در حمایت از «فراخوان اعتصاب عمومی در کردستان» اعتصاب غذا خواهند کرد. (شبکه حقوق بشر کردستان)

نگاه جریان های داخلی به جنگ و مسائل مرتبط

خلاصه مدیریتی - مهم ترین محورهای رسانه ای

- ❖ بازآرایی گفتمان اصلاحات میان «تنش زدایی» و «مقاومت» با تقویت گزاره های معطوف به «صلح» و «رفع تنش دائمی» در سایه پرونده هسته ای و عملیات طرد اقتصادی
- ❖ برجسته سازی «جریان های بحران ساز داخلی» و معرفی برخی گروه های انقلابی به عنوان مانع اصلی مذاکره و «وفاق ملی» با تکیه بر اظهارات منتجب نیا و جواد امام
- ❖ بازتعریف «مقاومت» به مثابه «پوشش رانت» و «مصادره به نفع یک فرقه و جناح خاص» توسط برخی اصلاح طلبان
- ❖ برجسب زنی امنیتی و تبدیل نقد سیاسی به «توطئه» و «شبه کودتا» علیه دولت مسعود پزشکیان با استناد به اظهارات محسن غرویان
- ❖ تقدیس ابزاری «وفاق حداکثری» و «اتحاد مقدس» و طرد هر صدای مخالف دولت با تکیه بر اظهارات حسن رسولی و حسین عطریانفر

رصد و تحلیل

بازآرایی گفتمان اصلاحات میان «تنش زدایی» و «مقاومت» با تقویت گزاره های معطوف به «صلح» و «رفع تنش دائمی»

در شرایطی که پرونده هسته ای، عملیات طرد اقتصادی و تنش های منطقه ای کماکان به عنوان کانون منازعه سیاسی داخلی شناخته می شود، جریان اصلاحات با تشدید کنش های رسانه ای و نخبگانی، خطرروایی خود را حول محور «تنش زدایی» و «دیپلماسی» بازآرایی می کند. همزمان با انتشار بیانیه حزب توسعه ملی و اظهارات رسول منتجب نیا درباره انتقادات علیه حسن روحانی، مجموعه ای از فعالان سیاسی این جریان در گفت و گو با رسانه های همسوی خود، «مقاومت» را در برابر «هزینه های ملی» قرار داده و خواستار مهار جریان های بحران ساز شده اند.

خطوط مطرح شده

۱. خطرروایی «تنش زدایی به مثابه راهبرد عقلانی»: جواد امام، سخنگوی جبهه اصلاحات ایران، تفاهم اسلام آباد را «سند افتخار دیپلماتیک» خوانده و منتقدان را فاقد «دلیل و منطق روشن» توصیف می کند. احمد ترک نژاد نیز تنش زدایی را «راهبردی عقلانی برای کاهش هزینه های ملی» می داند. این خطرروایی در بیانیه حزب توسعه ملی نیز بازتاب یافته و بر «تعامل سازنده با جهان» و «پرهیز از تنش آفرینی» تأکید شده است.

۲. **خطر روایی «جریان‌های بحران‌ساز داخلی»:** رسول منتجب‌نیا، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، با اشاره به سابقه دودسته‌ای تندروی‌ها، از «کفن پوشان» و «تهدیدکنندگان» به عنوان مانع اصلی مذاکره یاد می‌کند. جواد امام نیز «بقای برخی جریان‌ها» را در «تنش آفرینی مستمر» می‌داند و صداوسیما را متهم به «آب به آسیاب یک جریان انحصاری ریختن» می‌کند. حزب توسعه ملی نیز در بیانیه خود این جریان‌ها را «مانع وفاق ملی» معرفی کرده است.

۳. **خطر روایی «دشمن‌تحمیل‌کننده جنگ»:** احمد ترک‌نژاد در گفتگو با اعتماد با تفکیک «تنش تحمیلی» از «تنش داخلی»، آمریکا و اسرائیل را عامل اصلی بحران معرفی کرده و «فساد ارزی» و «تری درهای نفتی» را به عنوان «منافذ نشت» مورد انتقاد قرار می‌دهد. بیانیه حزب توسعه ملی نیز با اشاره به «تحمیل جنگ‌های ۱۲، ۴۰ و ۱۳ روزه» بر ضرورت «مقاومت هوشمندانه» در برابر «دشمنی که چهره برانداخته» تأکید دارد.

۴. **خطر روایی «مقاومت به مثابه پوشش رانت»:** در این گفتمان، «مقاومت» نه به عنوان راهبرد امنیتی، بلکه به عنوان «پوششی برای منافع گروه‌های خاص» بازتعریف می‌شود که «خون اقتصاد را می‌مکند». حزب توسعه ملی در بیانیه خود این رویکرد را «مصادره مقاومت به نفع یک فرقه و جناح خاص» خوانده است.

اهداف این جریان در برابر گفتمان مقاومت

تحلیل‌نهایی نشان می‌دهد جریان اصلاحات در این مرحله سه هدف راهبردی را دنبال می‌کند:

- ❶ نخست، مشروعیت‌زدایی از گفتمان مقاومت با پیوند زدن آن به «هزینه‌سازی» و «رانت»
- ❷ دوم، بازتعریف «منافع ملی» حول محور «معیشت» و «تعامل با جهان» در برابر «امنیت محوری»
- ❸ سوم، فشار بر نهادهای حاکمیتی برای ورود به «جراحی اقتصادی» و «مقابله با نشت ارزی» به عنوان پیش‌شرط موفقیت دیپلماسی

در نهایت، این جریان تلاش می‌کند «مقاومت» را به مثابه «مانع» و «تنش‌زدایی» را به مثابه «مسیر عقلانی» جا بیندازد.

اعتبارزدایی از منتقدان عملکرد دولت با سوء استفاده از مفاهیمی چون «وفاق ملی و اتحاد مقدس» همزمان با برجسته سازی بحران‌های فعلی کشور

در شرایطی که کشور دومین سال جنگ و تحریم (محاصره کامل اقتصادی) را سپری می‌کند و افکار عمومی درگیر قیمت دلار و طلا، معیشت و آینده نامعلوم امنیتی است، فضای سیاسی همچنان ملتهب است. جریان حامی دولت مسعود پزشکیان فضایی را علیه منتقدان عملکرد وی شکل داده که داده‌های موجود، سه سازوکار اصلی آن را نشان می‌دهد.

برچسب زنی امنیتی و تبدیل نقد سیاسی به توطئه

❖ محسن غرویان، استاد حوزه و دانشگاه (روحانی اعتدالی)، با اشاره به تحرکات سیاسی گفته است: «عده ای نفوذی وجود دارند که می خواهند در این شرایط جنگی، کشور را دچار تفرقه و دودستگی کنند و دولت را تضعیف کنند.» وی افزوده: «برخی برخلاف منویات رهبر انقلاب که بر حمایت از آقای پزشکیان و تقویت دولت تأکید دارند، به صورت مستقیم و غیرمستقیم تلاش می کنند دولت آقای پزشکیان را شکست دهند.» غرویان تصریح کرده: «به اعتقاد من، این یک توطئه و می توان گفت تلاش برای شبه کودتا علیه آقای پزشکیان است و از این جهت نیز بسیار خطرناک است.» او این اقدامات را «در راستای اهداف دشمنان، از جمله اسرائیل و آمریکا» دانسته و منتقدان را «پادوهای داخلی» خوانده است.

تقدیس ابزاری وفاق حداکثری و طرد هر صدای مخالف

❖ حسن رسولی، فعال سیاسی اصلاح طلب، در واکنش به طرح عدم کفایت سیاسی رئیس جمهور گفته است: «در شرایطی که کشور دومین سال شرایط جنگی را سپری می کند و تحت تأثیر این شرایط فشارهای زیادی متوجه مردم است، طرح چنین مطالباتی نسبتی با مصالح مردم و منافع ملی ندارد.» وی افزوده: «طرح این گونه مطالبات که برخلاف توصیه رهبری است، نه تنها در این مسیر نیست، بلکه من فکر می کنم شلیکی به سمت انسجام در بالاترین سطوح حاکمیت است.» رسولی همچنین گفته: «جریانی که به دنبال این موضوع است، به دنبال این است که از آب گل آلود ماهی بگیرد و شکست های پی در پی انتخاباتی قبلی خودش را از طریق طرح این گونه مسائل پرپژواک و پرحاشیه، بیشتر به اظهار وجود سیاسی بپردازد.» حسین عطریانفر، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی ایران، نیز گفته است: «سیاست رادیکال ها تنها با مرزبندی شدید و دوگانه سازی ها زنده می ماند. جریان تندرو برای حفظ پایگاه اجتماعی خود نیازمند تعریف دائمی خودی و غیر خودی است و در چنین فضایی، حتی سخنی که در جهت کاهش تنش و تقویت انسجام مطرح می شود، به عنوان تهدید سیاسی تفسیر می شود.»

اتهام دشنام گویی و هتاک (به جای نقد) به رئیس جمهور و بزرگان جریان اصلاحات

❖ روزنامه اعتماد نوشته است: «یک معیار مهم و ساده و شفاف وجود دارد که بر اساس آن می توان حسن نیت و میهن دوستی افراد و احزاب و جریان ها را تشخیص داد. کسی که می خواهد جامعه و تصمیم گیران کشور را به راه و روشی متقاعد کند، حداکثر ادب و احترام را در گفتن و نوشتن به کار می گیرد.» این روزنامه افزوده: «متأسفانه در میان تندروان اصولگرا رویه های مذموم تانهادینه شدن پیش رفته است و حرف های حق شان با الحان تند و گزنده اصلاً مسموع نمی شود.» اعتماد همچنین نوشته: «همین حالا حملات تند و گزنده ای به آقایان خاتمی و روحانی می شود، چرا که خواستار صلح

شرافتمندانه شده‌اند.» اما همین معیار ادب، برای منتقدان دولت پزشکیان به کار گرفته نمی‌شود.

نتیجه‌گیری

داده‌ها نشان می‌دهد «وفاق حداکثری» و «اتحاد مقدس» از ضرورت ملی به ابزاری سیاسی برای بی‌اعتبارسازی مخالفان تبدیل شده است. این جریان منتقدان را «نفوذی» و «پادوهای داخلی» خوانده و طرح ادعایی عدم کفایت سیاسی را «شلیک به انسجام حاکمیت» می‌داند؛ همچنین معتقدند که منتقدان دولت همواره نیازمند «تعریف دائمی خودی و غیرخودی» معرفی می‌کند. این رویه، به جای تقویت انسجام، شکاف‌ها را عمیق‌تر و فضای سیاسی را امنیتی‌تر می‌کند.

روندها و تحلیل‌های امنیتی، نظامی و دفاعی

خلاصه مدیریتی - مهم‌ترین محورهای رسانه‌ای

- ❖ برجسته‌سازی گزارش پنتاگون درباره هزینه ۳۳.۴ میلیارد دلاری جنگ ایران برای آمریکا و افزایش هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم عملیات نظامی
- ❖ تأکید بر مصرف گسترده مهمات در جنگ ایران و آشکارسازی شکاف ذخایر راهبردی آمریکا و محدودیت ظرفیت صنایع دفاعی برای بازتأمین تسلیحات
- ❖ بازنمایی تلاش پنتاگون برای افزایش ظرفیت تولید، ذخیره‌سازی مواد اولیه و تسریع فرآیندهای خرید برای جبران فرسایش توان تسلیحاتی آمریکا
- ❖ برجسته‌سازی ابعاد گسترده مشارکت نظامی آمریکا در جنگ ایران با حضور بیش از ۵ هزار نیرو، انجام ۳۶ هزار سورتی عملیاتی و اجرای عملیات علیه هزاران هدف
- ❖ تصویرسازی از فشار بر شبکه پدافندی آمریکا و متحدان منطقه‌ای با رهگیری هزاران پهپاد و موشک بالستیک شلیک شده در جریان جنگ
- ❖ بازتاب آسیب‌پذیری زیرساخت‌های نظامی و لجستیکی آمریکا در منطقه با تمرکز بر خسارت پایگاه بحرین و انتقال بخشی از شبکه پشتیبانی به دیه‌گو گارسیا
- ❖ برجسته‌سازی ورود آمریکا به مرحله جدید رقابت فضایی با اعلام استقرار «تسلیمات کنترل فضایی در مدار» و توسعه قابلیت‌های ضد فضایی
- ❖ طرح موضوع پیوند تسلیحات فضایی آمریکا با برنامه «گنبد طلایی» و تلاش واشنگتن برای ایجاد معماری جدید دفاع موشکی مبتنی بر رهگیری و رصد فضایی
- ❖ وزن دهی به بن‌بست راهبردی آمریکا در برابر پیشروی حوثی‌ها و افزایش فشار بر مسیرهای انرژی منطقه با تمرکز بر محدود شدن گزینه‌های واشنگتن در یمن
- ❖ بازنمایی فرسایش چتر امنیتی آمریکا در خلیج فارس و حرکت کشورهای عربی به سمت تنوع بخشی امنیتی، خرید تسلیحاتی جایگزین و گفت‌وگو با ایران

رصد و تحلیل

انتشار گزارش پنتاگون از آسیب‌های گسترده جنگ ایران به زیرساخت‌های نظامی و لجستیکی آمریکا

گزارش بازرسی کل وزارت دفاع آمریکا درباره عملیات موسوم به «خشم حماسی»، نخستین ارزیابی رسمی واشنگتن از آثار نظامی، مالی و لجستیکی جنگ ایران، تصویری از هزینه‌های گسترده

درگیری، آسیب به زیرساخت‌های آمریکا در خاورمیانه و فشار بی‌سابقه بر زنجیره تأمین تسلیحاتی این کشور ارائه کرده است. این گزارش که دوره ۲۸ فوریه تا ۳ ژوئن را پوشش می‌دهد، اعلام می‌کند جنگ ایران تا پایان ژوئن ۳۳.۴ میلیارد دلار هزینه مستقیم برای آمریکا داشته و مصرف گسترده مهمات موجب «شکاف در ذخایر راهبردی» و «گلوگاه‌های صنعتی برای بازتأمین تسلیحات» شده است.

محورهای اصلی گزارش پنتاگون درباره هزینه و پیامدهای جنگ

هزینه ۳۳.۴ میلیارد دلاری جنگ، بدون احتساب کامل تعمیرات و بازسازی زیرساخت‌ها؛ بر اساس گزارش بازرس کل وزارت دفاع، هزینه جنگ ایران تا ۲۹ ژوئن به ۳۳.۴ میلیارد دلار رسیده است. از این میزان، ۲۲.۳ میلیارد دلار مربوط به مصرف مهمات، ۳.۷ میلیارد دلار مربوط به خسارت تجهیزات و ۷.۴ میلیارد دلار مربوط به سایر هزینه‌های عملیاتی بوده است. گزارش تصریح می‌کند این رقم شامل هزینه کامل تعمیر پایگاه‌های آسیب دیده، جایگزینی برخی تجهیزات و بازسازی زیرساخت‌ها نیست و هزینه واقعی جنگ می‌تواند بیشتر باشد.

مصرف مهمات، محدودیت ظرفیت صنعتی آمریکا برای بازسازی ذخایر را آشکار کرد: مهم‌ترین بخش گزارش به پیامدهای جنگ برای توان تسلیحاتی آمریکا اختصاص دارد. بازرس کل اعلام کرده است که حجم مهمات مصرف شده در عملیات ایران موجب «کمیبودهای راهبردی در موجودی تسلیحات» شده و ضعف‌های ساختاری در صنعت دفاعی آمریکا برای افزایش سریع تولید را آشکار کرده است. بر اساس گزارش، تولید موتورهای راکتی سوخت جامد، مواد منفجره پیشرفته، پیشران‌ها و تأمین نیروی انسانی متخصص از مهم‌ترین نقاط محدودکننده بازسازی ذخایر محسوب می‌شوند. **پنتاگون برای جبران کسری تسلیحاتی به دنبال افزایش ظرفیت تولید و ذخیره‌سازی است:** گزارش تأکید می‌کند وزارت دفاع آمریکا برای کاهش فشار ایجاد شده، در حال کاهش زمان فرآیندهای خرید، تسریع خطوط تولید، ذخیره مواد اولیه حیاتی و افزایش ظرفیت تولید برخی مهمات منتخب است؛ با این حال، افزایش ظرفیت صنایع دفاعی به زمان قابل توجهی نیاز دارد و امکان جبران سریع تمام کسری‌ها وجود ندارد.

بیش از ۵۰ هزار نیروی آمریکایی و ۳۶ هزار سورتی عملیاتی در جنگ ایران مشارکت داشتند: بر اساس گزارش، در طول جنگ بیش از ۵۰ هزار نظامی آمریکایی در حوزه فرماندهی مرکزی آمریکا (سنتکام) مستقر بودند. همچنین نیروهای آمریکایی حدود ۳۶ هزار سورتی رزمی و حمله علیه نزدیک به ۱۳۵۰۰ هدف انجام دادند و حدود ۵ هزار پرواز پشتیبانی از پایگاه‌های اروپایی برای حمایت از عملیات انجام شد.

سامانه‌های پدافندی آمریکا و متحدان، هزاران تهدید هوایی راهگیری کردند: گزارش پنتاگون

اعلام می‌کند آمریکا و متحدان منطقه‌ای آن در جریان جنگ، بیش از ۶ هزار پهپاد یک طرفه تهاجمی و بیش از ۱۵۰۰ موشک بالستیک شلیک شده به سمت نیروها و تأسیسات آمریکایی و متحدان را رهگیری کردند؛ موضوعی که نشان دهنده حجم بالای حملات و فشار بر شبکه دفاع هوایی منطقه است.

آسیب به هواگردهای پیشرفته، هزینه جایگزینی تجهیزات آمریکا را افزایش داده است: گزارش از آسیب یا نابودی چندین سامانه هوایی آمریکا خبر می‌دهد. بر اساس داده‌های منتشرشده، چهار جنگنده اف-۱۵، یک اف-۳۵، یک هواپیمای تهاجمی ای-۱۰، هفت هواپیمای سوخت‌رسان کی‌سی-۱۳۵ و بیش از ۳۰ پهپاد ام‌کیو-۹ رپیر در جریان جنگ از بین رفته یا آسیب دیده‌اند. آسیب رزمی به اف-۳۵ نخستین مورد ثبت شده برای این جنگنده نسل پنجم عنوان شده است.

حملات ایران صدها ساختمان و زیرساخت نظامی آمریکا در منطقه را تخریب کرد: گزارش بازرس کل تأکید دارد حملات ایران باعث آسیب یا تخریب صدها ساختمان و سازه نظامی آمریکا در بحرین، کویت، قطر، امارات، عربستان سعودی، عراق، عمان و اردن شده است. با وجود ارائه جزئیات درباره تجهیزات و خسارت‌های نظامی، گزارش هزینه دقیق بازسازی پایگاه‌های نظامی را منتشر نکرده است.

پایگاه بحرین به نقطه آسیب‌پذیر اصلی شبکه پشتیبانی آمریکا در خلیج فارس تبدیل شد: یکی از مهم‌ترین یافته‌های گزارش، تأیید آسیب گسترده به پایگاه دریایی بحرین است؛ پایگاهی که مرکز اصلی پشتیبانی لجستیکی نیروی دریایی آمریکا در منطقه محسوب می‌شود. پس از حملات ایران، آمریکا بخشی از شبکه پشتیبانی خود را به دیه‌گو گارسیا در اقیانوس هند منتقل کرد و این تغییر موجب شد چرخه تأمین برخی عملیات‌ها به ۱۴ تا ۱۸ روز افزایش یابد.

خسارت مجموعه تأسیسات وابسته به وزارت خارجه آمریکا در منطقه در چهار کشور منطقه به ۱۸۴ میلیون دلار رسید: گزارش اعلام می‌کند حملات ایران به مجموعه تأسیسات وابسته به وزارت خارجه آمریکا در عراق، کویت، عربستان و امارات حدود ۱۸۴ میلیون دلار خسارت فیزیکی برجای گذاشته است. عراق با بیش از ۱۵۷ میلیون دلار خسارت بیشترین آسیب را متحمل شده و پس از آن کویت با بیش از ۱۴ میلیون دلار، عربستان با ۱۱.۵ میلیون دلار و امارات با ۱۲.۵ هزار دلار قرار دارند. جنگ موجب جابه‌جایی گسترده نیروهای آمریکایی و تغییر الگوی امداد رسانی شد: بر اساس گزارش، بیش از ۲۰ هزار نیروی نظامی و دیپلمات آمریکایی در جریان جنگ جابه‌جا شدند. همچنین به دلیل انتقال برخی تجهیزات تخلیه پزشکی از مناطق پرخطر، بخش زیادی از انتقال مجروحان از طریق مسیرهای زمینی و مراکز درمانی محلی انجام شد.

بازتاب رسانه‌ای

رسانه‌های بین‌المللی عمدتاً سه محور گزارش پنتاگون را برجسته کردند:

❶ هزینه مالی جنگ

❷ فشار بر ذخایر تسلیحاتی آمریکا

❸ آسیب به زیرساخت‌های نظامی منطقه‌ای

هیل بر خسارت ۱۸۴ میلیون دلاری مراکز دیپلماتیک آمریکا و افزایش هزینه‌های جنگ تمرکز کرد و این گزارش را نخستین برآورد رسمی از خسارت‌های زیرساختی ناشی از حملات ایران دانست. آسوشیتدپرس، ان‌بی‌سی نیوز و سی‌ان‌بی‌سی بیش از همه موضوع کمبود مهمات و محدودیت ظرفیت صنایع دفاعی آمریکا را برجسته کردند. این رسانه‌ها گزارش پنتاگون را در تضاد با اظهارات برخی مقام‌های دولت ترامپ درباره نبود محدودیت تسلیحاتی ارزیابی کردند.

سی‌ان‌ان تمرکز خود را بر تغییر آرایش نظامی آمریکا در منطقه، آسیب پایگاه بحرین و انتقال بخشی از شبکه لجستیکی آمریکا به مناطق دورتر قرار داد.

وای‌نت و آنا تولی نیز بخش مربوط به ایجاد شکاف در ذخایر تسلیحاتی و دشواری بازسازی ظرفیت تولید دفاعی آمریکا را برجسته کردند و آن را نشانه‌ای از هزینه‌های فرسایشی جنگ طولانی مدت دانستند.

جمع‌بندی و تحلیل

گزارش بازرس کل وزارت دفاع آمریکا نشان می‌دهد جنگ ایران علاوه بر هزینه‌های مستقیم مالی، توان پشتیبانی و بازسازی تسلیحاتی آمریکا را نیز تحت فشار قرار داده است. مهم‌ترین پیام این ارزیابی، شکاف میان توان اجرای عملیات گسترده کوتاه مدت و ظرفیت حفظ یک جنگ فرسایشی طولانی است. آسیب به پایگاه‌های منطقه‌ای، مصرف گسترده مهمات و نیاز به سرمایه‌گذاری جدید در صنایع دفاعی، می‌تواند بر محاسبات واشنگتن درباره ادامه حضور نظامی در خاورمیانه ورود به درگیری‌های مشابه در آینده اثرگذار باشد.

ورود ایالات متحده به مرحله جدید رقابت تسلیحاتی در فضا با اعلام استقرار تسلیحات

مداری

اعلام رسمی تروی مینک، وزیر نیروی هوایی آمریکا، درباره در اختیار داشتن «تسلیحات کنترل فضایی در مدار»، نخستین تأیید علنی واشنگتن درباره استقرار قابلیت‌های تسلیحاتی در فضا محسوب می‌شود. اگرچه مقام آمریکایی جزئیاتی درباره ماهیت، تعداد، زمان استقرار یا نحوه عملکرد این سامانه‌ها ارائه نکرد، اما تأکید کرد این قابلیت‌ها برای حفاظت از نیروهای آمریکایی در

برابر «اقدامات خصمانه دشمنان» توسعه یافته‌اند. این موضع‌گیری نشان می‌دهد آمریکا از مرحله توسعه زیرساخت‌های دفاع از ماهواره‌ها عبور کرده و به سمت ایجاد توانمندی‌های عملیاتی برای کنترل، اختلال و اثرگذاری مستقیم بر محیط فضایی حرکت کرده است.

اعلام رسمی وجود قابلیت تهاجمی و دفاعی در مدار

وزیر نیروی هوایی آمریکا در کنفرانس «هوا، فضا و سایبر» اعلام کرد ایالات متحده اکنون دارای «تسلیمات کنترل فضایی مستقر در مدار» است که قابلیت دفاع از نیروهای مشترک آمریکا در برابر اقدامات خصمانه را دارند. مینک از ارائه جزئیات درباره نوع سامانه، زمان پرتاب، تعداد تجهیزات و اینکه این قابلیت‌ها از نوع جنبشی یا غیرجنبشی هستند، خودداری کرد و تأکید داشت که افشای اطلاعات بیشتر، اثر بازدارندگی این توانمندی را کاهش خواهد داد.

بر اساس توضیحات نیروی فضایی آمریکا، مفهوم «کنترل فضایی» شامل مجموعه‌ای از اقدامات برای اختلال، کاهش کارایی یا در صورت ضرورت نابودی قابلیت‌های فضایی طرف مقابل است و می‌تواند با ابزارهای فیزیکی یا غیر فیزیکی مانند جنگ الکترونیک، اختلال ارتباطی و سایر روش‌های مقابله فضایی انجام شود.

قرار گرفتن چین و روسیه در کانون توسعه قابلیت‌های ضد فضایی آمریکا

اعلام این توانمندی در شرایطی صورت گرفته که واشنگتن طی سال‌های اخیر چین و روسیه را به توسعه سامانه‌های ضد ماهواره‌ای متهم کرده است. مقام‌های آمریکایی معتقدند وابستگی شدید عملیات نظامی مدرن به ماهواره‌های ارتباطی، ناوبری، شناسایی و هشدار اولیه، این زیرساخت‌ها را به اهداف مهم در درگیری‌های آینده تبدیل کرده است.

در همین چارچوب، آمریکا تلاش دارد با ایجاد توان پاسخ متقابل، هزینه حمله به شبکه فضایی خود را افزایش دهد. استقرار تسلیحات کنترل فضایی در مدار، بخشی از راهبرد گسترده تر واشنگتن برای جلوگیری از ایجاد برتری فضایی توسط رقبای آریایی می‌شود؛ راهبردی که شامل توسعه ماهواره‌های شناسایی، سامانه‌های ردیابی اهداف و قابلیت‌های مقابله با تهدیدات فضایی است.

پیوند قابلیت‌های مداری با برنامه دفاع موشکی «گنبد طلایی»

افشای وجود تسلیحات فضایی هم‌زمان با اعلام پیشرفت در بخش‌هایی از طرح «گنبد طلایی» دولت ترامپ برای ایجاد شبکه دفاع موشکی انجام شده است. مقام‌های آمریکایی اعلام کرده‌اند رهگیرهای فضایی، ماهواره‌های ردیابی اهداف هوایی و سامانه‌های فرماندهی فضایی، از اجزای اصلی این معماری دفاعی خواهند بود.

وزیر نیروی هوایی آمریکا همچنین اعلام کرد برنامه رهگیرهای فضایی این طرح از مرحله

قرارداد اولیه عبور کرده و به «سخت‌افزار آماده پرواز» رسیده است. همچنین قرار است نخستین ماهواره‌های برنامه ردیابی اهداف متحرک هوایی از طریق مدار (AMTI) در ماه جاری میلادی پرتاب شوند؛ قابلیت‌هایی که برای شناسایی و رهگیری هواگردها و اهداف متحرک از فضا طراحی شده است.

تغییر موازنه در حوزه جنگ فضایی و افزایش احتمال رقابت تسلیحاتی

اعلام وجود سلاح‌های فضایی آمریکا می‌تواند نشانه ورود رقابت قدرت‌های بزرگ به مرحله‌ای جدید باشد؛ مرحله‌ای که در آن برتری فضایی به اندازه برتری هوایی و دریایی در محاسبات نظامی اهمیت پیدا می‌کند. در حالی که واشنگتن این اقدام را پاسخی دفاعی به تهدیدات چین و روسیه معرفی می‌کند، برخی کارشناسان امنیت فضایی هشدار داده‌اند که چنین اقدامی ممکن است به افزایش توسعه برنامه‌های ضد فضایی توسط سایر کشورها منجر شود.

وزن دهی به بن‌بست راهبردی آمریکا در برابر پیشروی حوثی‌ها و افزایش فشار بر شریان‌های انرژی منطقه

پولیتیکو در گزارشی با عنوان «فقدان گزینه مطلوب برای آمریکا هم‌زمان با عزیمت حوثی‌ها به سوی نقطه حیاتی» نوشته است پیروزی‌های میدانی اخیر حوثی‌ها در یمن، دولت ترامپ را میان ورود به یک درگیری نظامی تازه و پذیرش افزایش بیشتر قیمت انرژی قرار داده است. به نوشته این رسانه، ناکامی نیروهای یمنی مورد حمایت عربستان در مهار پیشروی سریع حوثی‌ها، شرایطی ایجاد کرده که در نهایت به سود ایران و افزایش هزینه تقابل واشنگتن با تهران تمام می‌شود. پولیتیکو با اشاره به ادعای حوثی‌ها درباره تصرف دو جزیره راهبردی مؤثر بر کنترل کشتیرانی در باب‌المندب می‌نویسد اهمیت این تحول پس از محدود شدن تردد در تنگه هرمز دوچندان شده است؛ زیرا باب‌المندب به یکی از مسیرهای جایگزین انتقال نفت تبدیل شده بود. یک دیپلمات عرب نیز این وضعیت را «عقب‌گردی راهبردی برای آمریکا» توصیف کرده است.

جی‌دی وونس از تماس مستمر واشنگتن با عربستان، امارات و حتی حوثی‌ها خبر داده، اما ترامپ نیز گفته حوثی‌ها خواهان جنگ با آمریکا نیستند. پولیتیکو نتیجه می‌گیرد که واشنگتن فعلاً تمایلی به گشودن جبهه‌ای تازه ندارد و احتمالاً کشورهای خلیج فارس ناچار خواهند شد خود به سمت ترتیبات دیپلماتیک حرکت کنند؛ در حالی که نفت بالای ۱۰۹ دلار فشار این معادله را تشدید کرده است.

بازنمایی فرسایش چتر امنیتی آمریکا در خلیج فارس و حرکت دولت‌های عربی به سوی تنوع بخشی امنیتی و گفت‌وگو با ایران

نیویورک تایمز در گزارشی با عنوان «کشورهای عربی خلیج فارس با ناکامی پایگاه‌های آمریکا در

بازدارندگی ایران، گزینه‌های تازه‌ای را بررسی می‌کنند» نوشته است که شش ماه جنگ و تداوم حملات موشکی و پهپادی ایران، محدودیت تضمین‌های امنیتی واشنگتن برای شرکای عرب خود را آشکار کرده است. به روایت این روزنامه، پایگاه‌های نظامی آمریکا که طی دهه‌ها به عنوان ستون اصلی امنیت بحرین، عربستان، امارات، قطر و کویت تلقی می‌شدند، خود به هدف حملات تبدیل شده‌اند؛ پایگاه دریایی آمریکا در بحرین نیز در نخستین موج حملات تلافی جویانه ایران به شدت آسیب دیده و بخش عمده نیروهای آن تخلیه شده‌اند.

نیویورک تایمز این وضعیت را محرک بازنگری کشورهای عربی در معماری امنیتی منطقه می‌داند. به نوشته این رسانه، ایران با استفاده انبوه از پهپادهای کم‌هزینه توانسته هزینه‌های قابل توجهی بر زیرساخت‌های انرژی، فرودگاه‌ها، بنادر و تأسیسات حیاتی تحمیل کند؛ درحالی که آمریکا در مقاطع حساس، حفاظت از نیروهای خود و اسرائیل را در اولویت قرار داده است. هم‌زمان، کمبود جهانی موشک‌های رهگیر نیز کشورهای خلیج فارس را به جست‌وجوی منابع تسلیحاتی جایگزین سوق داده است.

در چنین شرایطی، دیپلماسی مستقیم با تهران بار دیگر به یکی از گزینه‌های اصلی دولت‌های عربی تبدیل شده است. هرچند نشست برنامه‌ریزی شده ایران و کشورهای عربی در عمان بر سر اختلافات مربوط به تنگه هرمز به تعویق افتاد، مقام‌های منطقه‌ای تأکید دارند مسیر گفت‌وگو ادامه خواهد یافت.

جمع‌بندی و تحلیل

گزارش نیویورک تایمز بیش از آنکه از «پایان وابستگی امنیتی به آمریکا» سخن بگوید، از آغاز روند تنوع بخشی به ترتیبات امنیتی خلیج فارس حکایت دارد. کشورهای عربی همچنان فاقد جایگزینی هم‌سنگ توان نظامی و پدافندی آمریکا هستند، اما تجربه جنگ نشان داده است که استقرار نیروهای آمریکایی الزاماً مصونیت ایجاد نمی‌کند و حتی می‌تواند خطر هدف قرار گرفتن را افزایش دهد. از این منظر، گفت‌وگو با ایران، همکاری دفاعی منطقه‌ای و حفظ هم‌زمان پیوند با واشنگتن، در حال شکل دادن به یک الگوی امنیتی چندلایه در خلیج فارس است.

واکنش‌ها و فضا سازی رسانه‌های معاند و ضد انقلاب

خلاصه مدیریتی - مهم‌ترین محورهای رسانه‌ای

- ❖ ترسیم چشم‌انداز اعتراضات در ایران با القای زمینه شکل‌گیری اعتراضات گسترده در ایران و تاکید بر ضرورت تشکل‌یابی و پیوند مطالبات معیشتی و سیاسی
- ❖ بهره‌برداری از چهارمین سالگرد مهسا امینی به عنوان بستری برای بازخوانی اغتشاشات ۱۴۰۱ و پیوند آن با نارضایتی‌های فعلی جامعه
- ❖ القای تداوم و ماندگاری جنبش [ادعایی] «زن، زندگی، آزادی» از مسیر ادراک سازی از نافرمانی مدنی، شکستن ترس و افزایش اعتماد به نفس معترضان
- ❖ بازنمایی حجاب در شرایط امروز جامعه به عنوان نماد عقب‌نشینی ج.ا.ا و مقاومت روزمره زنان در برابر الزام‌های پوششی
- ❖ انگاره سازی از وقوع «تغییر اجتماعی- فرهنگی» پس از اغتشاشات ۱۴۰۱ و برجسته سازی نقش نیروهای میدانی و خانواده‌های دادخواه
- ❖ بازتعریف جنبش [ادعایی] «زن، زندگی، آزادی» در قالب پروژه‌ای فمینیستی با محوریت برابری جنسیتی، تکرر، تمرکززدایی و مشارکت سیاسی زنان
- ❖ بازخوانی نقش شبکه‌های اجتماعی و هشتگ «مهسا امینی» به عنوان موتور گسترش اعتراضات و ابزار جهانی سازی روایت ضدانقلاب از وقایع ۱۴۰۱
- ❖ پیونددهی سالگرد مهسا امینی با آشوب‌های دی‌ماه ۱۴۰۴ و القای تداوم یک مسیر واحد از اعتراض، نافرمانی و مقابله با حاکمیت
- ❖ تمرکز بر کردستان، ادعای فشار امنیتی و بازداشت شهروندان کرد در کنار فراخوان‌های اعتصاب عمومی و نافرمانی مدنی
- ❖ راه‌اندازی کارزارهای نمادین «بادکنک‌های سفید» برای زنده نگه داشتن حافظه اعتراضی وقایع ۱۴۰۱
- ❖ تداوم ادراک سازی از آسیب‌های روانی، قضایی و جنایت و سرکوب آشوب‌های دی‌ماه در میان بازداشتی‌ها و خانواده‌های جان باختگان
- ❖ تداوم انگاره سازی از «آسیب روانی پیوسته» در خانواده‌های جان باختگان توسط دویچه وله فارسی با برجسته سازی سوگ، انزوا، فرسودگی روانی و القای فشار امنیتی و انسداد دادخواهی برای آن‌ها
- ❖ نشر و باز نشر خرده روایت‌های عاطفی زوج‌های داغ‌دیده در آشوب‌های دی‌ماه از زندگی‌های مشترک ناتمام، آخرین دیدارها و تداوم رنج عاطفی آن‌ها توسط ایران اینترنشنال
- ❖ ادعای قرارگیری دست کم ۱۰۰۰ بازداشتی دی‌ماه در معرض اعدام همراه با طرح ادعاهای شکنجه، اعتراف اجباری و محرومیت از وکیل انتخابی از سوی سازمان حقوق بشر ایران

- ❖ ایران و ایرابازنمایی ادعای سرکوب گسترده بازداشت شدگان اصفهان با تمرکز بر شکنجه جسمی و روانی، تهدید خانواده‌ها، اعترافات اجباری و صدور احکام سنگین
- ❖ اعتبارزدایی از مسدودسازی حساب اینستاگرام رستوران «دستپخت بی بی» ذیل ترس، زوال، استیصال و کابوس سقوط ج.ا.ا از نمادهای سیاسی اسرائیل و ضدانقلاب
- ❖ صورت بندی تخریب نمای بیرونی رستوران «سحرخیزان» در رشت پس از پلمپ به دلیل اقدام تمسخرآمیز علیه حجاب به عنوان گسترش فشار از برخورد حاکمیتی به گروه‌های فشار خیابانی و اوباش حکومتی

رصد و تحلیل

ترسیم چشم انداز اعتراضات در ایران در یادداشت تحلیلی ایران اینترنشنال؛ القای زمینه شکل گیری اعتراضات گسترده با تاکید بر ضرورت تشکل یابی و پیوند مطالبات معیشتی و سیاسی

ایران اینترنشنال در یادداشتی تحلیلی با عنوان «چشم انداز اعتراضات؛ ضرورت تشکل یابی و توجه به مطالبات مردمی» با ترسیم تصویری بحرانی از شرایط اقتصادی و معیشتی در ایران ادعا می کند که زمینه برای شکل گیری اعتراضات گسترده مشابه سال های ۱۳۹۶، ۱۳۹۸ و ۱۴۰۱ در کشور وجود دارد. محوریت اصلی این یادداشت بر مبنای قرار دارد که صرف بروز نارضایتی و حضور خیابانی، بدون سازمان دهی، شبکه سازی و برنامه سیاسی و اقتصادی مشخص، نمی تواند به تغییرات پایدار منجر شود و با استناد به تجربه مصر، اغتشاشات سال ۸۸ و برخی تحولات تاریخی، بر ضرورت تشکل یابی صنفی و اجتماعی، پیوند مطالبات معیشتی و سیاسی و ایجاد سازوکار هماهنگی میان گروه های مختلف تاکید می کند. در ادامه بخش هایی از این یادداشت تحلیلی روایت می شود:

۱. القای مهیا بودن بستر اعتراضات گسترده

ایران اینترنشنال بابر جسته سازی تورم، گرانی و فشار معیشتی، شرایط جامعه ایرانی را مستعد بروز اعتراضات معرفی می کند و مدعی است نارضایتی ها به اندازه ای گسترده شده اند که هر رویدادی می تواند نقش «جرقه» را ایفا کند و این وضعیت را با اعتراضات سال های ۱۳۹۶، ۱۳۹۸ و ۱۴۰۱ مقایسه می کند.

۲. زیر سؤال بردن الگوی اعتراضات خیابانی گذشته

نویسنده در ادامه تکرار الگوی حضور خیابانی و اعتراضات پراکنده را ناکارآمد می داند و با مرور نمونه هایی از فرانسه، اروپای شرقی، انقلاب در کشورهای عربی همچون مصر، این ادعا را مطرح می کند که بدون توجه به ساختار سیاسی و امنیتی ج.ا.ا، الگو برداری مستقیم از تجربه سایر کشورها نتیجه بخش نخواهد بود.

۳. تأکید بر لزوم شکل‌یابی و شبکه‌سازی اجتماعی

یکی از اصلی‌ترین خطوط این یادداشت ضرورت عبور از اعتراضات پراکنده به سمت ایجاد شبکه‌ها، انجمن‌های صنفی، گروه‌های محلی و ارتباط میان اقشار مختلف است و این ساختارها را ابزاری برای هماهنگی مطالبات، استمرار اعتراضات و ایجاد نوعی ظرفیت جمعی و سراسری معرفی می‌کند.

۴. تمرکز بر لزوم پیوند مطالبات معیشتی با اهداف سیاسی

ایران اینترنشنال با اشاره به تجربه اغتشاشات پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ مدعی است تمرکز صرف بر مطالبات سیاسی، امکان فراگیر شدن اعتراضات را کاهش می‌دهد و بر همین اساس بر پیوند موضوعاتی مانند دستمزد، مسکن، بیمه، امنیت شغلی و حقوق صنفی با مطالبات سیاسی و مدنی به عنوان زمینه‌گسترش اجتماعی اعتراضات تأکید می‌کند.

۵. طرح سناریوی ایجاد شکاف در ساختار حاکمیت

در بخش پایانی نویسنده مدعی است طرح مطالبات عمومی و اقتصادی می‌تواند علاوه بر جذب اقشار مختلف، بر نیروهای حکومتی و خانواده‌های آنان نیز اثر بگذارد و زمینه ایجاد تردید یا ریزش در بدنه حاکمیت را فراهم کند؛ هر چند تحقق چنین سناریویی را وابسته به سازمان‌دهی، شدت بحران و انسجام ج.ا.ای دانند.

تداوم فضا سازی رسانه‌ای جریان ضدانقلاب پیرامون چهارمین سالگرد مهسا امینی؛ پیوند دهی اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ با نافرمانی مدنی، دادخواهی و نارضایتی‌های فعلی در جامعه

رصد های رسانه‌ای در شبانه‌روز گذشته نشان می‌دهد که چهارمین سالگرد فوت مهسا امینی و آغاز اغتشاشات موسوم به «زن، زندگی، آزادی» در اواخر شهریور ۱۴۰۱، همچنان یکی از کانون‌های تولیدات رسانه‌ای جریان ضدانقلاب و معاندان است. در همین رابطه در ۲۴ ساعت گذشته مجموعه‌ای از بیانیه‌ها و واکنش‌ها از سوی گروه‌ها و انجمن‌های مخالف ج.ا.ای در داخل و خارج از کشور منتشر شده است. علاوه بر آن سالگرد آن وقایع، فرصتی برای بازخوانی اغتشاشات ۱۴۰۱، تکرار روایت‌سازی درباره وضعیت حجاب و سرکوب زنان در ایران، پیوند دادن آن با آشوب‌های دی‌ماه ۱۴۰۴ و نارضایتی‌های موجود در جامعه را برای رسانه‌های معاند ایجاد کرده که در ادامه بخشی از آن مرور می‌شود.

بیانیه‌ها و واکنش‌ها

امجد امینی، پدر مهسا امینی در پیامی بر ماندگاری داغ فرزندش، گسترش نام‌آفراتر از خانواده و همدلی اجتماعی پس از مرگش تأکید کرد و در کنار یادآوری فقدان خانوادگی، موضوع آشکار شدن حقیقت و تداوم انتظار برای روشن شدن سرنوشت جان باختگان را برجسته ساخت.

انجمن خانواده‌های جان باختگان هواپیمای اوکراینی با معرفی مهسا امینی به عنوان «رمز» تغییر، جنبش [ادعایی] «زن، زندگی، آزادی» را به مطالبات آزادی، برابری و عدالت پیوند داد و ضمن ادعای تداوم سرکوب، بر پاسخگویی آمران و عاملان، حمایت از هیئت حقیقت یاب سازمان ملل و پیگیری‌های حقوقی بین‌المللی تأکید کرد.

مای ساتو، گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور حقوق بشر ایران، سالگرد مهسا امینی را با ادعای استمرار خشونت حکومتی و حجاب اجباری پیوند داد و تعطیلی برخی کافه‌ها، رستوران‌ها و فروشگاه‌ها را شاهی بر ادامه فشار دانست و از تداوم مقاومت زنان در انتخاب پوشش و سبک زندگی سخن گفت.

کارزار «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» سالگرد شروع اغتشاشات ۱۴۰۱ را به ادعای تداوم اعدام و سرکوب در شرایط فعلی متصل کرد، از محکومان و زندانیان نام برده و با اشاره به تجمعات پاریس، کلن، لندن و وین و فراخوان اعتصاب در کردستان، بر ادامه اعتراض تا دستیابی به «آزادی و دموکراسی» تأکید داشت.

سازمان حقوق بشری هانا با برجسته‌سازی همزمان هویت زن و کرد مهسا امینی، روایت خود را بر «تبعیض جنسیتی و قومی»، «بی‌کیفرمانی» و مسئولیت سلسله‌مراتبی مقامات بنا کرد و خواستار حفظ اسناد، شناسایی زنجیره مسئولیت و استفاده از صلاحیت جهانی برای پیگیری اتهامات حقوق بشری شد.

ژینو ابراهیمی، سخنگوی نهاد «نه به تابو، نه به خشونت علیه زنان» با دعوت از مردم کردستان برای پیوستن به اعتصاب سراسری، این اقدام را نماد همبستگی با جان باختگان، خانواده‌های دادخواه و زندانیان سیاسی دانست و خواستار تبدیل سالگرد به صحنه‌ای برای اعتراض و نافرمانی مدنی شد. **کارزار «بادکنک‌های سفید»** برای رها کردن بادکنک سفید به یاد مهسا امینی و جان باختگان وقایع دی ۱۴۰۴ در شبکه‌های اجتماعی به راه افتاده و همزمان، ویدئوهایی از مزار مهسا در سقز با همین فراخوان در ایران اینترنت‌نشال و در باز نشر شده و برخی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران و دانشگاه شریف، به این کارزار پیوستند.

مستند «چشم‌ناظر» به کارگردانی عباس غزالی با تمرکز بر زندگی کوثر افتخاری، از آسیب‌دیدگان چشمی اغتشاشات ۱۴۰۱ در جشنواره «علیه سکوت، همه صداها» در مکزیک جایزه گرفت تا روایت آسیب‌دیدگان آن وقایع را در قالب یک اثر مستند در فضای بین‌المللی بازنمایی کند.

بازنمایی رسانه‌ای

القای ماندگاری جنبش [ادعایی] «زن زندگی آزادی»

کانال تلگرامی منو تو اغتشاشات ۱۴۰۱ را جنبشی فراتر از مخالفت با حجاب توصیف کرد و مدعی شد اثر

سیاسی و اجتماعی آن باقی مانده است. تحلیلگران ایران اینترنشنال نیز «شکستن ترس»، افزایش اعتماد به نفس جامعه و عادی شدن نافرمانی مدنی را از دستاوردهای ماندگار معرفی و آشوب‌های دی ۱۴۰۴ را ادامه همان مسیر اغتشاشات ۱۴۰۱ دانستند.

تمرکز بر حجاب به عنوان نماد عقب‌نشینی حاکمیت

دوپیچه‌وله فارسی در گفت‌وگو با پوران ناظمی، تغییر وضعیت حجاب در خیابان رایکی از اصلی‌ترین نتایج آن وقایع معرفی کرد. ناظمی مدعی شد تلاش‌های حاکمیت برای بازگرداندن حجاب اجباری ناکام مانده و حتی در محیط‌های عمومی و مذهبی نیز مخالفت با تذکر حجاب افزایش یافته است. ایران اینترنشنال نیز مقاومت روزانه زنان را نشانه ماندگاری آن وقایع عنوان کرد.

انگاره‌سازی از «تغییر اجتماعی. فرهنگی» و برجسته‌سازی نقش نیروهای میدانی و دادخواهی

پوران ناظمی در گفت‌وگو با دوپیچه‌وله فارسی اغتشاشات ۱۴۰۱ را منشأ یک «تغییر اجتماعی. فرهنگی بزرگ» معرفی کرد و مدعی شد جامعه پس از این اعتراضات به درک تازه‌ای از قدرت کنش جمعی رسیده است. ناظمی با برجسته‌سازی خانواده‌های دادخواه و نیروهای میدانی، آنان را واجد اعتماد اجتماعی، قدرت سازماندهی و اثرگذاری بیشتر از برخی جریان‌های سیاسی دانست.

بازتعریف جنبش [ادعایی] «زن، زندگی، آزادی» در قالب پروژه‌ای فمینیستی و سیاسی

رادیو زمانه در یادداشتی از مهدیه گلرو، جنبش [ادعایی] «زن، زندگی، آزادی» را نقطه عطفی در بازتعریف سیاست و تبدیل زن از «موضوع سیاست» به «سوژه سیاسی» دانست. نویسنده با تأکید بر برابری جنسیتی، تکثر، تمرکززدایی، مشارکت زنان و مفهوم فمینیسم تقاطعی، تلاش کرد آن وقایع را از اعتراض به مسئله حجاب فراتر برده و به الگوی مطلوب سیاست آینده ایران پیوند دهد. وریشه مرادی نیز این جنبش را گسستی از مناسبات مبتنی بر سلطه، خشونت، تبعیض و نابرابری دانست و زنان را نیروی پیش‌برنده تغییر معرفی کرد. الناز رکابی نیز مرگ مهسا امینی را «جرقه‌ای در تاریکی» خواند و بر ایستادگی برای آزادی، حق انتخاب و تبدیل آزادی به بخشی از زندگی روزمره تأکید کرد.

بازنمایی رسانه و شبکه‌های اجتماعی به عنوان موتور گسترش اعتراض

آموزشکده توانا با استناد به آمار باز نشر بیش از ۳۰۰ میلیون باره هشتگ مهسا امینی به فارسی و انگلیسی در وقایع آن روز، نقش شبکه‌های اجتماعی را در جهانی شدن نام او برجسته کرد و به پیام‌های چهره‌هایی چون جی.کی. رولینگ، جسیکا چستین و آنتونی بلینکن اشاره داشت.

ادعای با فشار امنیتی در کردستان همزمان با سالگرد مهسا امینی

هه‌نگاو در گزارشی اختصاصی، مدعی بازداشت دست‌کم ۲۰ شهروند کرد در اشنویه را همزمان با فراخوان اعتصاب عمومی در شهرهای کردستان شد و آن را در چارچوب فضای امنیتی سالگرد مهسا امینی صورت‌بندی کرد.

تداوم ادراک سازی رسانه‌های ضد انقلاب از آسیب‌های روانی، قضایی و جنایت و سرکوب آشوب‌های دی‌ماه در میان بازداشتی‌ها و خانواده‌های جان باختگان

رصد های رسانه‌ای نشان می‌دهد رسانه‌ها و نهادهای مخالف ج.ا.ا همچنان به مانند هفته‌ها و روزهای گذشته سه خط رسانه‌ای مکمل درباره رادرباره پیامدهای آشوب‌های دی‌ماه دنبال می‌کنند:

- ❶ نخست برجسته سازی تبعات روانی و اجتماعی این رخدادها برای خانواده‌ها و نزدیکان جان باختگان
- ❷ دوم مانور بر احکام اعدام متهمان بازداشتی
- ❸ سوم روایت سازی هولناک از جنایت و سرکوب خشن در آشوب‌های دی‌ماه و امتداد آن در زندان‌ها

در این زمینه دو گزارش **دویچه‌وله فارسی و ایران اینترنشنال** به دنبال تولید ادبیات پیرامون «پیامدهای اجتماعی و روانی» آشوب‌های دی‌ماه برای خانواده‌های کشته‌شدگان بوده؛ به گونه‌ای که تبعات آن به زندگی شخصی بازماندگان و اعضای خانواده آن‌ها راه پیدا کرده است. از سوی دیگر سازمان حقوق بشر ایران گزارش تحقیقی و آماری جدیدی از وضعیت متهمان بازداشتی که در معرض صدور و یا اجرای حکم اعدام هستند، منتشر کرده است. ایران و ایراما به دنبال روایت سازی از جنایت و سرکوب خشن آشوب‌های دی در شب‌های ۱۸ و ۱۹ دی‌ماه و پس از آن در زندان‌ها است.

انگاره سازی از تداوم آسیب‌های روانی و اجتماعی در زندگی خانواده‌های جانبختگان

دویچه‌وله فارسی در گزارشی تحت عنوان «سوگ در منگنه سرکوب؛ فروپاشی خاموش بازماندگان اعتراضات ۱۴۰۴» با بهره‌گیری از دیدگاه تحلیل‌گران مخالف ج.ا.ا در خارج از کشور ادعا می‌کند مرگ ناگهانی یا خشونت آمیز نزدیکان، محدودیت در سوگواری و دادخواهی، کاهش حمایت اجتماعی، فشارهای امنیتی و مشکلات اقتصادی می‌تواند به تشدید احساس درماندگی، خشم، انزوا، فرسودگی و آنچه «آسیب روانی پیوسته» می‌نامد، منجر شود. ایران اینترنشنال نیز در گزارش خود باتیتر «دی‌ماه و عشق‌های ناتمام؛ روایت همسران و نامزدهای جان باختگان» خرده‌روایت‌ها و تجربه‌های شخصی زوج‌هایی که یکی از آن‌ها در آشوب‌های دی‌ماه جانبخته را ضریب داده و با برجسته سازی سوگ، زندگی مشترک ناتمام، خاطرات آخرین دیدارها و تداوم رنج عاطفی آن‌ها، تصویری احساسی از پیامدهای این رخدادها ارائه کرده است.

ادعای قرارگیری ۱۰۰ بازداشتی دی‌ماه در معرض اعدام

سازمان حقوق بشر ایران روز گذشته در گزارشی [به اصطلاح] تحقیقی و آماری مدعی شده دست کم ۱۰۰ معترض بازداشت شده در ارتباط با آشوب‌های دی‌ماه با حکم اعدام مواجه اند و در میان این افراد، ۵ زن و دست کم ۵ نفر زیر ۱۸ سال در زمان وقوع جرم ادعایی حضور دارند و جزئیات کاملی از هویت آن‌ها از جمله نام، مشخصات، مکان، تصویر، وضعیت قضایی و غیره آن‌ها منتشر کرده

است؛ این آمار به ادعای این سازمان مخالف ج.ا.ا فقط پرونده‌های مستند شده در ۱۳ استان را دربر می‌گیرد و می‌تواند بیشتر باشد. سازمان حقوق بشر ایران همچنین ادعاهایی درباره محرومیت از وکیل انتخابی، شکنجه، اخذ اعتراف اجباری و فشار بر خانواده‌ها مطرح کرده است.

استمرار روایت سازی از «سرکوب گسترده» در وقایع دی ماه و امتداد آن در زندان‌ها

ایران و ایر نیز در گزارشی با تمرکز بر وقایع ۱۸ و ۱۹ دی ماه در اصفهان و باغ بهادران، مجموعه‌ای از روایت‌های منتسب به بازداشت‌شدگان، خانواده‌ها و منابع نزدیک به آنان را با زتاب داده و تلاش کرده تصویری از «سرکوب گسترده و پنهان» در این استان ارائه دهد. این رسانه با طرح ادعاهایی درباره ضرب و جرح و شکنجه جسمی و روانی، تهدید اعضای خانواده، اخذ اعترافات اجباری، محرومیت از دسترسی مؤثر به وکیل و صدور احکام سنگین حبس و اعدام، پرونده شماری از بازداشت‌شدگان را بازخوانی کرده و سعی دارد وضعیت قضایی بازداشت‌شدگان را در امتداد همان خط رسانه‌ای مربوط به فشار بر معترضان بازنمایی کند.

برجسته سازی برخورد قضایی با دورستوران در تهران و رشت در رسانه‌های ضدانقلاب؛ ادعای گسترش فشار از برخورد حاکمیتی به گروه‌های فشار خیابانی و القای ترس ج.ا.ا از نمادهای سیاسی اسرائیل و ضدانقلاب

رصد های رسانه‌ای جریان ضدانقلاب نشان می‌دهد که برخورد قضایی با دورستوران در تهران و رشت در رسانه‌های این جریان وزن و ضریب پیدا کرده است. در تهران، حساب اینستاگرام رستوران «دستپخت بی‌بی» به دلیل انتشار محتوای مجرمانه مسدود و در رشت آشکده «سحرخیزان» به دلیل انتشار محتوای تمسخرآمیز درباره حجاب (انتشار محتوا با مضمون «آش برای افراد با حجاب رایگان است») پلمپ شده است. این در شرایطی است که تخریب بخش‌هایی از نمای بیرونی آشکده «سحرخیزان» در کانون روایت سازی رسانه‌های ضدانقلاب بوده است. رسانه‌های ضدانقلاب در بازنمایی و صورت بندی برخورد قضایی با این دورستوران تلاش کرده اند آن‌ها را به عنوان نشانه‌ای از گسترش فشار از برخورد حاکمیتی به گروه‌های فشار خیابانی و القای ترس ج.ا.ا از نمادهای سیاسی اسرائیل و ضدانقلاب بازنمایی کنند.

در موضوع پلمپ آشکده «سحرخیزان» اقدام تمسخرآمیز این رستوران از سوی رسانه‌های ضدانقلاب در چارچوب «شوخی با حجاب» تقلیل داده شده و در کنار آن عاملان تخریب سردر، تابلو، شیشه‌ها و بخش‌هایی از نمای رستوران با عناوینی چون «حامیان حکومت»، «لباس شخصی‌ها»، «گروه‌های فشار» و «اوباش حکومتی» بازنمایی و ماجرا نمونه‌ای از امتداد برخورد رسمی به فشار خیابانی تصویر سازی شده است. خط روایت سازی دیگر ضدانقلاب برجسته سازی ادعای «عدم برخورد با

عاملان تخریب» در برابر بازداشت مدیر و پلمپ واحد صنفی است؛ روایتی که با طرح «استاندارد دوگانه» میان برخورد با محتوای طنز و تخریب اموال خصوصی تقویت شده است. علاوه بر آن برخی رسانه‌ها پرونده را به ادعای «موج جدید برخورد با کسب و کارها» و گسترش محدودیت از فضای مجازی به عرصه عمومی پیوند داده‌اند.

امادر ماجرای مسدودسازی حساب اینستاگرام رستوران «دست پخت بی بی» رسانه‌ها و صفحات ضدانقلاب سعی داشتند این اقدام را واکنشی سیاسی و ناشی از حساسیت ج.ا.ا به نام «بی بی [مخفف نتانیا هو]» و واژه «کتلت» و آن را نشانه ترس، زوال، استیصال و کابوس سقوط ج.ا.ا از نمادهای سیاسی رژیم صهیونیستی و ضدانقلاب صورت بندی کنند.

بررسی و ارزیابی روندهای اقتصادی و معیشتی

خلاصه مدیریتی - مهم‌ترین محورهای رسانه‌ای

- ❖ برجسته‌سازی شکاف ۳۷ درصدی قیمت کارخانه و بازار در گزارش دنیای اقتصاد به عنوان عامل رونق دوباره خرید و فروش حواله خودرو
- ❖ بازتاب افزایش ۳۰۰ درصدی قیمت حواله سورن و ۲۰۰ درصدی تارا در دنیای اقتصاد با تمرکز بر جهش بهای امتیاز خرید
- ❖ بازنمایی ورود واسطه‌ها به فروش نهایی خودرو در دنیای اقتصاد با اشاره به اختلاف قیمت کارخانه‌ای و عرضه ری را
- ❖ تأکید کانال پیام الیاس کردی بر استمرار دلالتی حواله خودرو در صورت تداوم شکاف قیمت کارخانه و بازار آزاد
- ❖ برجسته‌سازی عبور بازده اوراق خزانه ده ساله آمریکا از پنج درصد در ان بی سی نیوز هم‌زمان با تشدید شوک نفتی جنگ ایران
- ❖ بازتاب رکورد گازوئیل ۶۰۲۳ دلاری آمریکا در ان بی سی نیوز با تمرکز بر انتقال گرانی انرژی به حمل و نقل و کالاهای مصرفی
- ❖ برجسته‌سازی همبستگی ۰.۹۶ نفت و بازده اوراق آمریکا در سی ان بی سی برای تبیین پیوند بحران انرژی با افزایش هزینه تأمین مالی
- ❖ گمانه‌زنی واشنگتن پست و سی ان ان درباره افزایش نرخ بهره فدرال رزرو در واکنش به فشار تورمی ناشی از بحران انرژی
- ❖ بازنمایی افزایش احتمالی نرخ بهره در واشنگتن پست به عنوان آزمون استقلال فدرال رزرو در برابر تمایل ترامپ به کاهش نرخ‌ها
- ❖ بازتاب درخواست وزارت دادگستری آمریکا برای مصادره ۶۱ میلیون دلار در بلومبرگ با ادعای ارتباط دارایی‌ها با فروش نفت ایران
- ❖ طرح ادعای دادستان‌های منهن در بلومبرگ درباره انتقال بیش از ۱.۵ میلیارد دلار درآمد نفتی ایران توسط شبکه رمزآزاری چین
- ❖ متهم‌سازی دو شرکت چینی در روایت مقام‌های آمریکایی به انتقال درآمد نفت ایران از طریق بایننس برای تأمین فعالیت‌های نظامی
- ❖ تأکید بلومبرگ بر متهم نشدن بایننس به تخلف در پرونده ادعایی انتقال درآمدهای نفتی ایران با استفاده از حساب‌های این صرافی
- ❖ بازنمایی تهدید هم‌زمان عربستان از سه جهت در نیویورک تایمز با پیوند حملات هرمز، پیشروی

حوثی‌ها و آسیب خط لوله

- ❖ برجسته‌سازی کاهش تولید نفت عربستان به کمترین سطح ۳۶ سال اخیر در فایننشال تایمز در چارچوب فشار متحدان ایران
- ❖ برجسته‌سازی آسیب‌پذیری مسیر جایگزین هرمز در فایننشال تایمز با تمرکز بر تعطیلی خط لوله شرق - غرب و مخاطرات کاهش تولید پالایشگاه‌ها
- ❖ بازتاب برآورد تعمیر سه تا پنج هفته‌ای خط لوله در نیوزویک در برابر کفایت ذخایر منبع برای پنج تا هفت روز
- ❖ هراس افکنی نیوزویک درباره تشدید قیمت نفت و فرآورده‌ها با استناد به برآورد اختلال روزانه ۲.۵ میلیون بشکه‌ای ناشی از تعطیلی خط لوله
- ❖ بازتاب معارفه خاندوزی در فارس و تسنیم برای تأیید انتصاب پس از ابهام آفرینی حذف خبر اولیه در روز گذشته
- ❖ طرح موضوع صادرکننده حکم و جایگاه سازمانی خاندوزی توسط روح‌الله جمعه‌ای با تمرکز بر حدود مسئولیت او در دفتر رهبری
- ❖ بازخوانی انتقاد مسعود نیلی از خاندوزی توسط سید صادق حسینی برای برجسته‌سازی پیام منفی انتصاب در نگاه فعالان اقتصادی
- ❖ طرح مطالبه ارزیابی مستقل کارنامه خاندوزی و آقامحمدی توسط کاربران با تمرکز بر تورم، ارز، بورس، مالیات و سرمایه‌گذاری
- ❖ اعتبارزدایی کاربران برانداز از سازوکار انتخاب مدیران با تعمیم انتقاد از کارنامه خاندوزی به ادعای فساد و ناکارآمدی ساختار سیاسی
- ❖ اعتباربخشی بهادری جهرمی و مدرسی‌یان به انتصاب خاندوزی با برجسته‌سازی تجربه اجرایی، تخصص اقتصادی و جوان‌گرایی پس از مدیریت ۳۶ ساله آقامحمدی
- ❖ بازنمایی انتصاب خاندوزی در رجانیوز به عنوان احیای اعتبار مدیران دولت رئیسی هم‌زمان با تأکید حامد عاقل بر نزدیکی او به قالیباف
- ❖ بازتاب مطالبه وزیر اقتصاد برای تقویت حسابرسی شرکت‌های دولتی در فارس با تمرکز بر بررسی عملکرد و ارائه پیشنهادهای اصلاحی
- ❖ برجسته‌سازی زیان دهی حدود ۴۰ درصد شرکت‌های دولتی در تجارت نیوز با بازتاب دستور رئیس‌جمهور برای اصلاح رویه‌های مدیریتی این بنگاه‌ها
- ❖ بازنمایی زیان شرکت‌های دولتی در تجارت نیوز به عنوان پیامد قیمت‌گذاری تکلیفی، انتصابات مدیریتی، تکالیف غیرتجاری و ضعف ارزیابی عملکرد و نظارت

- ❖ برجسته‌سازی شناسایی ۱۵۳۵ عضویت غیرقانونی هیئت مدیره‌ها در اقتصاد ۲۴ با پیوند تخلقات مدیریتی به ضعف شفافیت و نظارت شرکت‌های دولتی
- ❖ انتقاد اقتصاد ۲۴ از پرداخت پاداش مدیران شرکت‌های زیان‌ده با تعبیر «پاداش از جیب مردم» برای برجسته‌سازی تعارض منافع مدیران و مردم
- ❖ بازتاب توصیف رئیس اتحادیه املاک تهران از قفل شدن معاملات در بازاریوز با تأکید بر زمان‌بر بودن بازگشت اعتماد به بازار
- ❖ گمانه‌زنی رئیس اتحادیه املاک تهران در بازاریوز درباره استمرار رکود مسکن در نیمه دوم سال با اشاره به شرایط اقتصادی
- ❖ برجسته‌سازی برنامه افتتاح ۱۳۰ هزار واحد نهضت ملی مسکن در تسنیم با اشاره به پیشرفت بیش از ۶۰ درصدی زیرساخت‌ها
- ❖ بازتاب تجمع متقاضیان مسکن ملی کاشان در کانال اعتراض مدنی بازار با محوریت دریافت پول و تحویل ندادن خانه به متقاضیان
- ❖ طرح مطالبه واگذاری زمین ارزان و مصالح یارانه‌ای به تعاونی‌ها در بازتاب اظهارات راغفر برای کاهش هزینه تأمین مسکن
- ❖ برجسته‌سازی کاهش ۵۰۰ میلیون دلاری بودجه ارزش‌ترجیحی دارو در رسانه‌های اقتصادی با تمرکز بر محدود شدن حمایت ارزی از تأمین دارو
- ❖ بازتاب خروج ۴۰۰ میلیون دلار دیگر از شمول ارزش‌ترجیحی به پیشنهاد سازمان غذا و دارو در روایت کاهش حمایت ارزی
- ❖ برجسته‌سازی افزایش نرخ ارز غیرترجیحی دارو به ۱۷۰ هزار تومان در رسانه‌های اقتصادی با تمرکز بر فشار هزینه تأمین
- ❖ تأکید دنیای اقتصاد بر تفاوت رشد ۱۰۳ درصدی میانگین قیمت دارو و افزایش ۳۵ درصدی پرداخت بیماران بر اساس توضیح رئیس سازمان غذا و دارو
- ❖ برجسته‌سازی هدف قرار گرفتن ۱۶ کارخانه دارویی در گزارش بی‌بی‌سی فارسی با استناد به منابع رسمی ایران برای توضیح اختلال تولید
- ❖ بازنمایی محاصره دریایی آمریکا در بی‌بی‌سی فارسی به عنوان عامل دشواری واردات دارو با بازتاب جایگزینی حمل دریایی با انتقال هوایی
- ❖ بازتاب اعلام پرداخت شش هزار میلیارد تومان مطالبات مراکز درمانی توسط تأمین اجتماعی در دنیای اقتصاد و تجارت نیوز هم‌زمان با گرانی دارو
- ❖ برجسته‌سازی برآورد عبور ده درصد ترافیک اینترنت از استارلینک در پیوست با تمرکز بر بازنگشتن

بخشی از مصرف پس از جنگ

- ❖ بازتاب بازگشت ترافیک اینترنت به ۹۰ درصد سطح پیش از دی ماه در پیوست با تمرکز بر وضعیت شبکه پس از اختلال‌ها
- ❖ برجسته سازی قطع و آسیب مسیرهای فیبر ایران با قطر و عمان در پیوست با تمرکز بر جایگزینی ظرفیت ارتباطات بین المللی
- ❖ مقایسه سهم شبکه های ثابت و سیار ایران با الگوی جهانی در پیوست برای برجسته سازی عدم توازن توسعه شبکه دسترسی
- ❖ برجسته سازی سهم نزدیک صفر نسل پنجم در ترافیک موبایل ایران در پیوست در مقایسه با سهم ۵۰ درصدی آن در جهان
- ❖ بازنمایی تجربه جنگ و اختلال اینترنت در گزارش سکوی ابری مدرسه پیوست با تأکید بر حفظ داده ها و استمرار آموزش
- ❖ بازنمایی گسترش اینترنت ماهواره ای در جهان صنعت به عنوان شکست فیلترینگ هم زمان با تأکید تعادل بر تحریم و فرسودگی زیرساخت ها

رصد و تحلیل

برجسته سازی شکاف قیمت کارخانه و بازار در بازگشت رونق حواله فروشی خودرو و گسترش واسطه گری

دنیای اقتصاد در گزارش تازه خود از بازار خودرو با عنوان «بازار دوم حواله فروشی خودرو»، افزایش میانگین شکاف قیمت کارخانه و بازار به ۳۷ درصد را عامل رونق دوباره معاملات حواله معرفی کرده است. این روزنامه با بررسی آگهی های آنلاین و گفت و گو با فروشندگان، از ورود واسطه ها به مرحله فروش نهایی خودرو خبر می دهد.

جهش بهای امتیاز خرید

براساس گزارش، قیمت پیشنهادی حواله سورن از ۲۰ میلیون تومان در تیرماه به ۸۰ میلیون تومان رسیده و ۳۰۰ درصد افزایش یافته است. حواله تارانیز از ۵۰ به ۱۵۰ میلیون تومان رسیده که بیانگر رشد ۲۰۰ درصدی است. کانال پیام الیاس کردی نیز همین ارقام را با تأکید بر استمرار دلالی تا زمان تداوم شکاف قیمتی بازتاب داده است. علاوه بر آن بررسی آگهی های پلتفرم دیوار هم نشان می دهد در روزهای اخیر آگهی های این نوع معاملات افزایش چشمگیری داشته است.

شکل گیری حاشیه سود دوم

به روایت دنیای اقتصاد، برخی واسطه ها ابتدا امتیاز حواله رامی خرنند و سپس خودرو را با قیمت

نهایی عرضه می کنند. نمونه گزارش شده، عرضه ری را به بهای سه میلیارد و ۴۸۰ میلیون تومان در برابر قیمت کارخانه ای سه میلیارد و ۲۳۰ میلیون تومان است.

برجسته سازی انتقال شوک جنگ ایران از بازار انرژی به تورم، اوراق بدهی و سیاست پولی آمریکا

مجموعه گزارش های ان بی سی نیوز، سی ان بی سی، سی ان ان و واشنگتن پست تصویری هم پوشان از ورود اقتصاد آمریکا به مرحله ای ارائه می کنند که در آن شوک انرژی ناشی از جنگ ایران دیگر صرفاً به قیمت بنزین محدود نیست و از مسیر تورم، بازار اوراق و هزینه تأمین مالی به بخش های مختلف اقتصاد سرایت کرده است. نقطه مشترک این روایت ها، تبدیل اختلال در تنگه هرمز و آسیب به مسیرهای جایگزین انتقال نفت عربستان به متغیری اثرگذار بر تصمیم گیری فدرال رزرو است.

سرایت شوک نفت به بازار بدهی و مصرف کننده

ان بی سی نیوز گزارش داده بازده اوراق خزانه ۱۰ ساله برای نخستین بار از ۲۰۲۳ به بالای ۵ درصد رسید و بازده اوراق ۳۰ ساله نیز از ۵.۳۷ درصد عبور کرد؛ هم زمان نفت برنت تا بالای ۱۰۹ دلار صعود کرد و متوسط قیمت گازوئیل در آمریکا به رکورد ۶.۲۳ دلار در هر گالن رسید. بنزین معمولی نیز به ۴.۳۱ دلار رسیده و از آغاز جنگ بیش از ۴۵ درصد گران شده است. اهمیت گازوئیل در آن است که گرانی آن از حمل و نقل و کشاورزی تا مواد غذایی و کالاهای مصرفی، هزینه ها را در سراسر زنجیره تأمین افزایش می دهد.

سی ان بی سی این پیوند را با داده ای کم سابقه توضیح داده است؛ همبستگی یک ماهه نفت آمریکا و بازده اوراق ۱۰ ساله به ۰.۹۶ رسیده که بالاترین سطح از ۲۰۱۹ است. در نتیجه، هر موج جدید افزایش نفت می تواند هم زمان انتظارات تورمی، بازده اوراق، هزینه وام مسکن و خودرو و فشار بر بازار سهام را افزایش دهد.

دوراهی دشوار فدرال رزرو

واشنگتن پست و سی ان ان بر احتمال افزایش نرخ بهره در نشست این هفته فدرال رزرو تأکید دارند. تورم سالانه آمریکا در اوت ۳.۴ درصد بوده و برای ۶۶ ماه متوالی بالاتر از هدف ۲ درصدی قرار داشته است.

واشنگتن پست افزایش نرخ را همچنین آزمونی برای استقلال فدرال رزرو در برابر تمایل ترامپ به کاهش نرخ ها ارزیابی می کند.

سی ان ان اما یک عامل فشار دیگر را برجسته می کند؛ موج عظیم سرمایه گذاری در زیرساخت

هوش مصنوعی. تقاضای شرکت‌های بزرگ فناوری برای تراشه، برق، نیروی متخصص و مراکز داده ممکن است حتی با افزایش نرخ بهره نیز کاهش محسوسی پیدا نکند و کارایی سیاست انقباضی را محدود کند.

جمع‌بندی و تحلیل

تقاطع این گزارش‌ها نشان می‌دهد اقتصاد آمریکا اکنون با دو منشأ هم‌زمان فشار تورمی مواجه است؛ شوک عرضه ناشی از انرژی و جنگ، و شوک تقاضای حاصل از سرمایه‌گذاری گسترده در هوش مصنوعی. در چنین شرایطی، فدرال رزرو ممکن است برای مهار تورم به چند مرحله افزایش نرخ نیاز پیدا کند؛ اقدامی که خود می‌تواند هزینه تأمین مالی، وام مسکن، سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها و بازار کار را تحت فشار قرار دهد. تداوم بحران انرژی، خطر انتقال فشار از پمپ‌بنزین‌ها به کل ساختار مالی و اقتصادی آمریکا را افزایش داده است.

ادعای وزارت دادگستری آمریکا درباره پولشویی و انتقال درآمدهای نفتی ایران از مسیر

بایننس

بلومبرگ گزارش داده است که وزارت دادگستری آمریکا در یک پرونده توقیف مدنی، خواستار مصادره ۶۱ میلیون دلار از دارایی‌هایی شده که مدعی است از فروش نفت ایران در بازار سیاه به دست آمده و از طریق صرافی رمزارزی بایننس جابه‌جا شده است. بر اساس این گزارش، دادستان‌های فدرال منتهن مدعی شده‌اند شبکه‌ای از فعالان رمزارزی در چین، بیش از ۱.۵ میلیارد دلار درآمد نفتی غیرقانونی را برای ایران منتقل کرده‌اند.

طبق ادعای مقام‌های آمریکایی، دو شرکت چینی با استفاده از حساب‌های معاملاتی در بایننس، وجوه حاصل از فروش نفت را به ایران، عوامل وابسته و گروه‌های همسو منتقل کرده‌اند. واشنگتن مدعی شده این منابع برای تأمین فعالیت‌های نظامی و «تروریستی» استفاده شده و بایننس در این پرونده به تخلفی متهم نشده است.

این اقدام در ادامه تلاش‌های آمریکا برای هدف قرار دادن مسیرهای مالی مرتبط با صادرات نفت ایران و شبکه‌های دورزدن تحریم‌ها ارزیابی می‌شود.

برجسته‌سازی تنگنای صادرات نفت عربستان زیر فشار هم‌زمان هرمز باب‌المنذب و خط

لوله شرق-غرب

سه رسانه آمریکایی و بریتانیایی، با تمرکز بر اختلال در مسیرهای صادراتی عربستان، تصویری از شکننده شدن موقعیت ریاض در بازار جهانی نفت ارائه کرده‌اند.

نیویورک تایمز در گزارش «سناریوی بدترین حالت برای عربستان پس از رد درخواست بن سلمان

از سوی ترامپ» نوشته است که ریاض هم‌زمان از شرق، جنوب و شمال با تهدیدهای مرتبط با ایران مواجه شده است؛ از حمله به نفتکش سعودی در هرمز تا پیشروی حوثی‌ها در مسیر باب‌المندب و حمله پهپادی به خط لوله شرق-غرب.

فایننشال تایمز نیز در گزارش «متحدان ایران حلقه فشار بر عربستان را تنگ می‌کنند» تأکید کرده که تولید نفت سعودی در اوت به ۶.۲ میلیون بشکه در روز، پایین‌ترین سطح در ۳۶ سال رسیده و صادرات این کشور اکنون کمتر از نصف صادرات آمریکاست. خط لوله شرق-غرب با ظرفیت اسمی تا ۷ میلیون بشکه در روز، پس از محدود شدن عبور نفتکش‌ها از هرمز به شریان اصلی انتقال نفت به دریای سرخ تبدیل شده بود؛ اما تعطیلی آن، پالایشگاه‌های ینبع و پترورابغ را نیز در معرض کاهش تولید قرار داده است.

نیوزویک گزارش داده تعمیر خط لوله ممکن است سه تا پنج هفته طول بکشد؛ در حالی که ذخایر فعلی ینبع تنها برای پنج تا هفت روز صادرات کفایت می‌کند. برآوردهای نقل شده در این گزارش، اثر حاشیه‌ای تعطیلی خط لوله را حدود ۲.۵ میلیون بشکه در روز می‌دانند و هشدار می‌دهند طولانی شدن اختلال می‌تواند فشار افزایشی بر قیمت نفت و فرآورده‌ها را تشدید کند.

جمع‌بندی و تحلیل

مجموع این گزارش‌ها نشان می‌دهد مسئله عربستان دیگر صرفاً کاهش تولید نیست، بلکه محدود شدن هم‌زمان مسیرهای جایگزین صادرات نفت است. تداوم ناامنی در هرمز، باب‌المندب و خط لوله شرق-غرب می‌تواند ریاض را میان پذیرش ریسک بیشتر دریایی، تشدید عملیات در یمن یا حرکت به سوی ترتیبات دیپلماتیک جدید با ایران قرار دهد؛ در حالی که اگر اه واشنگتن از ورود مستقیم به جبهه یمن، هزینه تصمیم‌گیری سعودی را افزایش داده است.

بازتاب معارفه خاندوزی در دفتر رهبری و تقابل روایت جوان‌گرایی با انتقاد از کارنامه اقتصادی دولت سیزدهم

خبر انتصاب احسان خاندوزی به عنوان «رئیس کارگروه بررسی‌های اقتصادی معاونت بررسی دفتر رهبر انقلاب»، از روز گذشته در فضای مجازی و رسانه‌ها منتشر شد. ابتدا انتشار شنیده‌ها و باز نشر خبر به نقل از فارس در ۲۳ شهریور، این انتصاب را برجسته کرد؛ سپس حذف خبر، موجب طرح تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌هایی درباره آن شد. در نهایت، انتشار گزارش معارفه در ۲۴ شهریور، اصل انتصاب را تأیید کرد و به گمانه‌زنی‌ها در این زمینه پایان داد. در اخبار تازه، عنوان مسئولیت خاندوزی، «رئیس کارگروه بررسی‌های اقتصادی معاونت بررسی دفتر رهبر انقلاب» اعلام شده است. رسانه‌های بازتاب دهنده، از جمله فارس و تسنیم، همچنین از تقدیر از خدمات ۳۶ ساله آقامحمدی خبر داده‌اند.

با انتشار خبر معارفه، موضوع بحث از اصل انتصاب به **صادرکننده حکم، جایگاه سازمانی و حدود اختیارات** منتقل شده است. **روح الله جمعه ای در شبکه ایکس**، ضمن توصیف مواضع خاندوزی به عنوان مواضعی تخصصی و ملی، درباره متن حکم، صادرکننده آن و برخورداری وی از جایگاه مشاور رهبری پرسیده است. **عبدی مدیانیز** مدعی شده این انتصاب پس از درخواست استعفای آقامحمدی و توسط حسین محمدی صورت گرفته است. با این حال، عنوان اعلام شده در اخبار، به تنهایی مؤید انتصاب خاندوزی به عنوان «معاون اقتصادی رهبر انقلاب» یا «مشاور مستقیم ایشان» نیست. پرسش درباره این تمایز و سطح مسئولیت جدید نیز در فضای مجازی برجسته شده است.

مخالفان با محوریت سنجش کارنامه

❖ سیدصادق حسینی با بازخوانی انتقاد مسعود نیلی از محاسبات خاندوزی، خبر را حامل پیام منفی برای فعالان اقتصادی دانسته است. عبدالله رحیملو نیز کارنامه وزارت او را به فشار معیشتی پیوند زده است. در واکنش ها، برخی کاربران فضای مجازی ضرورت ارزیابی مستقل عملکرد خاندوزی و آقامحمدی در تورم، ارز، بورس، مالیات، مجوزها، خصوصی سازی، بانک های دولتی و سرمایه گذاری را مطرح کرده اند. این کاربران، هم زمان با پذیرش برخی اقدامات مثبت، بر تفاوت سامانه سازی و نتیجه اقتصادی تأکید دارند. بنابراین، بخشی از مخالفت ها از نقد صلاحیت به مطالبه دستاورد قابل اندازه گیری رسیده است. در بخش انتقادی نزدیک به ادبیات اصلاح طلبان، بازخوانی عملکرد دولت سیزدهم، مبنای زیر سؤال بردن پیام انتصاب قرار گرفته است. پیوند دادن مسئولیت تازه به تجربه وزارت اقتصاد، این برداشت را تقویت کرده که ارتقای جایگاه مدیران پیشین، بدون پاسخ روشن به انتقادهای اقتصادی، نشانه استمرار همان رویکرد مدیریتی است.

مخالفان ساختاری و تخریب سیاسی

❖ برخی منتقدان احتمال موازی کاری با مدیران اقتصادی دولت را مطرح کرده و درباره رابطه مسئولیت جدید خاندوزی با وزیر اقتصاد پرسیده اند. علی اصغر عبادی مشکلات سیاست خارجی و بوروکراسی را مهم تر از تغییر مدیران می داند. در مقابل، کاربران برانداز موضوع را به نفی کلی ساختار سیاسی و ادعای فساد تعمیم داده اند. در این دسته از واکنش ها، انتصاب خاندوزی به دستاویزی برای اعتبارزدایی از سازوکار انتخاب مدیران تبدیل شده است. محور روایت، عبور از نقد عملکرد یک وزیر سابق و تعمیم آن به کل نظام تصمیم گیری است؛ به گونه ای که جابه جایی مدیریتی نیز در چارچوب ادعای تداوم ناکارآمدی و فقدان امکان اصلاح بازنمایی می شود.

موافقان با تأکید بر تخصص

❖ مجید شاکری و عطا بهرامی از خبر استقبال کرده اند. علی بهادری جهرمی، تجربه مجلس و وزارت،

کارآمدی و روحیه حل مسئله خاندوزی را برجسته کرده و داود مدرسی یان، جابه جایی پس از ۳۶ سال رانسانه جوان گرایی و تخصص محوری دانسته است. عبدالرضا داوری نیز بر تغییر نسلی مدیران تأکید دارد. این روایت، اعتبار انتصاب را از ترکیب سابقه علمی، تجربه اجرایی و انتظار تحول می گیرد. با این حال، توصیف کارآمدی در این حمایت ها عمدتاً کلی است و شاخص مشخصی برای سنجش موفقیت در مأموریت جدید ارائه نمی شود.

حمایت جناحی و تعدیل مخالفت

محمد جواد مولوی، سردبیر جانیوز، انتصاب را احیای اعتبار مدیران دولت شهید رئیسی خوانده بود. در مقابل، حامد عاقل، از فعالان فضای مجازی نزدیک به قالیباف، خاندوزی را به جریان حامی قالیباف نزدیک تر از جریان پایداری توصیف کرده است؛ هرچند بخش عمده محتوای رصد شده در میان کاربران جریان انقلابی، به تبریک و تمجید از این انتصاب معطوف بوده است. در میان حامیان اصولگرا، دو تأکید متفاوت دیده می شود: دفاع از اعتبار مدیران دولت سیزدهم و برجسته سازی تعلق سیاسی خاندوزی درون این جریان. از منظر رسانه ای، این تفاوت نشان می دهد حمایت از انتصاب، علاوه بر تأکید بر تخصص و جوان گرایی، با رقابت بر سر انتساب سیاسی مدیر جدید نیز همراه شده است.

محورهای رسانه ای

- ❖ برجسته سازی معارفه خاندوزی در فارس و تسنیم برای تثبیت اصل انتصاب پس از موج ابهام ناشی از حذف خبر
- ❖ طرح پرسش جمعه ای درباره صادرکننده حکم و جایگاه خاندوزی با تمرکز بر ابهام اطلاع رسانی درباره ساختار دفتر رهبری
- ❖ بازخوانی انتقاد نیلی توسط حسینی برای تشکیک در صلاحیت خاندوزی و برجسته سازی پیام منفی انتصاب برای فعالان اقتصادی
- ❖ مطالبه ارزیابی مستقل کارنامه خاندوزی و آقا محمدی توسط کاربران با تمرکز بر بورس، مالیات، بانک ها، مجوزها و نتایج اقتصادی دوره وزارت
- ❖ برجسته سازی احتمال موازی کاری با دولت در واکنش منتقدان با تمرکز بر رابطه مسئولیت جدید خاندوزی با مدیران اقتصادی
- ❖ اعتبارزدایی کاربران برانداز از ساختار انتصابات با تعمیم انتقاد از کارنامه خاندوزی به ادعای فساد و ناکارآمدی نظام
- ❖ اعتباربخشی بهادری جهرمی و مدرسی یان به انتصاب خاندوزی با تأکید بر تجربه اجرایی، تخصص اقتصادی و جوان گرایی در مدیریت

❖ بازنمایی انتصاب در رجانیز به عنوان احیای اعتبار مدیران شهیدرئیزی هم زمان با تأکید حامد عاقل بر نزدیکی خاندوزی به قالیباف

برجسته سازی زیان شرکت های دولتی با پیوند پاداش مدیران به تخلفات عضویت در هیئت مدیره ها

هم زمان با تأکید وزیر اقتصاد بر اصلاح عملکرد شرکت های دولتی، پوشش رسانه ای این موضوع در دو مسیر پیش رفته است؛ رسانه های اقتصادی بر دستور دولت برای توقف زیان دهی متمرکز شده اند و اقتصاد ۲۴ با طرح موضوع پاداش مدیران و عضویت های غیرقانونی، مسئله را در چارچوب ضعف شفافیت و نظارت بازنمایی کرده است. کناره هم قرارگرفتن این روایت ها، پرونده شرکت های دولتی را از بحث بهره وری بنگاه ها به پرسش درباره نحوه مصرف منابع عمومی گسترش داده است.

دنیای اقتصاد، بورس نیوز، عصر اقتصاد و تجارت نیوز اظهارات سید علی مدنی زاده را درباره ضرورت اصلاح شیوه اداره شرکت های زیان ده بازتاب داده اند. در خبر منتشر شده توسط خبرگزاری فارس، وزیر اقتصاد خواستار تقویت گزارش تحلیل عملکرد و حسابرسی این شرکت ها و ارائه پیشنهاد های اصلاحی به رئیس جمهور شده است. بنابراین، اقدام اعلام شده فعلاً ناظر بر بررسی عملکرد و پیگیری اصلاحات با ظرفیت های قانونی است و جزئیات تصمیم اجرایی تازه ای درباره شرکت های مشخص ارائه نمی کند.

در سوی دیگر، تجارت نیوز به نقل از ایسنا گزارش داده حدود ۴۰ درصد شرکت های دولتی زیان ده اند و رئیس جمهور دستور اصلاح رویه های مدیریتی را صادر کرده است. این گزارش، قیمت گذاری تکلیفی، انتصابات مدیریتی، ضعف ارزیابی عملکرد، تکالیف غیرتجاری و ناکارآمدی نظارت را از ریشه های وضعیت موجود معرفی می کند. این صورت بندی، زیان دهی را حاصل مجموعه ای از تصمیمات و مناسبات اقتصادی نشان می دهد که اصلاح آن صرفاً به تغییر مدیر محدود نمی شود.

اقتصاد ۲۴ زاویه انتقادی متفاوتی برگزیده و با اشاره به دستور تازه رئیس دستگاه قضا، از شناسایی ۱۵۳۵ عضویت غیرقانونی در هیئت مدیره ها و پرداخت پاداش به مدیران شرکت های زیان ده نوشته است. عبارت های «تاریکخانه شرکت های دولتی» و «پاداش از جیب مردم»، محور روایت را بر تعارض میان عملکرد نامطلوب بنگاه و منافع مدیران قرار داده است.

وجه متمایز این پوشش رسانه ای، پیوند کارآمدی اقتصادی با عدالت در پرداخت و پاسخ گویی مدیریتی است. روایت رسمی بر عزم اصلاح تأکید دارد، اما روایت انتقادی، استمرار زیان و برخورداری

مدیران را برجسته می‌کند؛ دو چارچوبی که ارزیابی افکار عمومی از نتیجه اقدامات دولت را به میزان شفاف شدن عملکرد شرکت ها گره می‌زنند.

بازنمایی شکاف میان وعده تحویل مسکن و تداوم رکود بازار با بازتاب اعتراض متقاضیان کاشان

اخبار مسکن در گزارش‌های رصد شده، سه وضعیت هم‌زمان را نشان می‌دهد: رکود خرید و فروش، انتظار متقاضیان برای تحویل واحدهای حمایتی و طرح دوباره نقش زمین در کاهش هزینه ساخت. بازار نیوز، اقتصادنامه، بورس نیوز و کانال اعتراض مدنی بازار، هر کدام از زاویه‌ای متفاوت به این وضعیت پرداخته‌اند. حاصل این پوشش، تصویری از بازاری است که هم خریداران آن با محدودیت استطاعت روبه‌رو هستند و هم بخشی از متقاضیان طرح‌های دولتی درباره تحقق تعهدات مطالبه دارند.

الف - بازار معاملات در انتظار بازگشت اعتماد: کیانوش گودرزی، رئیس اتحادیه املاک تهران، در گفت‌وگو با بازار نیوز گفته از ابتدای سال ۱۴۰۵ تقریباً تمام قراردادهای قفل شده و خرید و فروش با رکود کامل مواجه بوده است. او با اشاره به رشد قیمت‌ها و شرایط اقتصادی، بازگشت اعتماد خریداران و فروشندگان را زمان‌بر دانسته و استمرار رکود در نیمه دوم سال را پیش‌بینی کرده است.

ب - برنامه افتتاح در برابر مسئله تکمیل زیرساخت: تسنیم از برنامه افتتاح ۱۳۰ هزار واحد نهضت ملی مسکن در نیمه دوم سال خبر داده است. مدیرکل دفتر طرح‌ریزی و پایش مسکن وزارت راه توضیح داده این واحدها در پایان مرحله سفت‌کاری قرار دارند و پیشرفت تأمین زیرساخت آن‌ها از ۶۰ درصد عبور کرده است. این گزارش بر ادامه اجرای طرح تأکید دارد، اما قرار گرفتن واحدها در برنامه افتتاح با آماده‌بودن فعلی آن‌ها برای سکونت یکسان نیست. پ - تبدیل تأخیر تحویل به مطالبه اعتراضی: کانال اعتراض مدنی بازار، ویدئویی با عنوان تجمع متقاضیان مسکن ملی کاشان مقابل فرمانداری در ۲۴ شهریور منتشر کرده و شعار معترضان را درباره دریافت پول و تحویل ندادن خانه نقل کرده است. این پوشش رسانه‌ای، مسئله مسکن حمایتی را از پیشرفت فیزیکی پروژه به اعتماد متقاضیان و پاسخ‌گویی مجریان منتقل کرده است.

ت - بازگشت زمین به کانون بحث استطاعت: ایسنا و اقتصاد ۲۴، دیدگاه حسین راغفر درباره واگذاری زمین ارزان و مصالح یارانه‌ای به تعاونی‌ها را بازتاب داده‌اند. او هزینه مسکن ملکی و استیجاری را خارج از توان بخش قابل توجهی از خانوارها توصیف کرده است. این روایت، مسئولیت سیاست‌گذاری عمومی در قیمت زمین را برجسته می‌کند و بحث دسترسی به

مسکن رافراتر از شمار واحدهای در حال ساخت قرار می دهد.

برجسته سازی جهش قیمت دارو با تمرکز بر کاهش ارزش ترجیحی و افزایش پرداخت بیماران

انتشار اظهارات رئیس سازمان غذا و دارو، افزایش هزینه درمان را به یکی از موضوعات مشترک رسانه های اقتصادی و کانال های خبری تبدیل کرده است. دنیای اقتصاد، اقتصاد آنلاین، تجارت نیوز، عبدی مدیا و بی بی سی فارسی، کاهش ارزش ترجیحی و افزایش نرخ ارزش تأمین دارو را بازتاب داده اند؛ اهمیت این موج خبری، وجود توضیح رسمی درباره منشأ افزایش قیمت و تفاوت آن با میزان رشد پرداختی بیماران است.

کاهش حمایت ارزی در دو مرحله

طبق اظهارات مهدی پیرصالحی، ارزش ترجیحی دارو و تجهیزات پزشکی از حدود ۳.۵ میلیارد دلار در سال گذشته به ۳ میلیارد دلار در بودجه امسال کاهش یافته است. افزون بر کاهش ۵۰۰ میلیون دلاری بودجه، حدود ۴۰۰ میلیون دلار نیز با پیشنهاد سازمان غذا و دارو از شمول ارزش ترجیحی خارج شده است. بنابراین، رقم ۹۰۰ میلیون دلار کاهش، حاصل دو تغییر جداگانه است. پیرصالحی همچنین از افزایش نرخ ارزش غیر ترجیحی این حوزه از حدود ۶ تا ۷ هزار تومان به ۱۷ هزار تومان خبر داده که فشار دیگری بر هزینه تأمین وارد کرده است.

تفاوت گرانی دارو با افزایش پرداخت از جیب

عبدی مدیا و دنیای اقتصاد دو شاخص متفاوت را کنار یکدیگر قرار داده اند: رشد میانگین قیمت دارو و افزایش پرداخت بیماران. دنیای اقتصاد، توضیح رئیس سازمان غذا و دارو درباره این تفاوت را چنین نقل کرده است: «میانگین افزایش قیمت دارو در کشور ۱۰۳ درصد بوده اما میزان پرداختی بیماران براساس اعلام سازمان بیمه سلامت، ۳۵ درصد افزایش یافته است.» در سوی دیگر افزایش شش تا هفت برابری نرخ داروهای وارداتی در برخی از کانال ها و صفحات مجازی ضریب گرفته است.

ورود هزینه جنگ و حمل و نقل به روایت گرانی

بی بی سی فارسی در کنار کاهش سهمیه ارزی، اظهارات وزیر بهداشت درباره انتقال هوایی مواد اولیه ای را بازتاب داده که پیش تر با کشتی وارد می شدند. این رسانه همچنین با استناد به منابع رسمی ایران، از هدف قرار گرفتن ۱۶ کارخانه دارویی در جنگ نوشته و محاصره دریایی آمریکا را عامل دشوار و کند شدن واردات معرفی کرده است. به این ترتیب، روایت این گزارش، افزایش قیمت را به تصمیم ارزی محدود نمی کند و اختلال تولید و حمل و نقل را نیز وارد توضیح مسئله می سازد.

پرداخت مطالبات در حاشیه موج افزایش قیمت

هم زمان، دنیای اقتصاد و تجارت نیوز از اعلام سازمان تأمین اجتماعی درباره پرداخت ۶ هزار میلیارد

تومان مطالبات مراکز درمانی دانشگاهی و علوم پزشکی طرف قرارداد خبر داده‌اند. هرچند این پرداخت به جریان مالی مراکز درمانی مربوط است و به خودی خود نشان دهنده کاهش قیمت دارو یا تسویه کامل بدهی‌ها نیست و کماکان واکنش‌های رسانه‌ای پیرامون، مسئله اصلی همچنان نسبت میان افزایش هزینه تأمین، توان پوشش بیمه‌ای و فشار نهایی بر بیمار باقی مانده است.

بازتاب مهاجرت ترافیک اینترنت به مسیرهای غیررسمی با برجسته‌سازی آسیب زیرساخت‌ها و عقب ماندگی شبکه دسترسی

اظهارات مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت درباره انتقال بخشی از ترافیک اینترنت به استارلینک، زمینه شکل‌گیری چند روایت هم‌زمان درباره اقتصاد ارتباطات را فراهم کرده است. در همین رابطه مجله پیوست بر تغییر مسیر مصرف و آسیب‌فیبرهای ارتباطی تمرکز کرده است. وجه اقتصادی موضوع، احتمال ماندگار شدن بخشی از تقاضا خارج از شبکه رسمی و افزایش اهمیت پایداری خدمات در انتخاب کاربران است.

مجله پیوست، توضیح بهزاد اکبری درباره خروج بخشی از ترافیک و بازنگشتن آن پس از اختلال‌های جنگ را منتشر کرده است. او اندازه این جابه‌جایی را برآورد شرکت زیرساخت معرفی کرده است: «برآوردهای ما نشان می‌دهد که تقریباً ۱۰ درصد ترافیک، معادل یک ترابایت بر ثانیه، از مسیر استارلینک می‌گذرد.» در گزارش دیگری از همین رسانه، بازگشت ترافیک اینترنت به ۹۰ درصد سطح پیش از دی‌ماه سال گذشته مطرح شده است.

سه لایه اقتصادی و زیرساختی

❶ آسیب به مسیرهای تأمین ظرفیت: اکبری، طبق گزارش پیوست، از خارج شدن فیبر ایران و قطر از دسترس، آسیب مسیر ایران و عمان در ارتباط با اصابه به جاسک و قطع یک مسیر دیگر در خلیج فارس خبر داده است. او گفته برای جایگزینی ظرفیت، از مسیرهای دیگر استفاده شده است. این توضیحات، مسئله کیفیت اینترنت را به تاب‌آوری ارتباطات بین‌المللی پیوند می‌دهد؛ موضوعی که برای کسب‌وکارهای وابسته به ارتباط مستمر، فراتر از سرعت اسمی سرویس اهمیت دارد.

❷ عدم توازن شبکه ثابت و سیار: پیوست در بازتاب بخش دیگری از سخنان مدیرعامل زیرساخت آورده نسبت شبکه‌های موبایل به ثابت در جهان ۳۰ به ۷۰ است، اما در ایران این نسبت معکوس است. او سهم نسل پنجم از ترافیک موبایل جهان را ۵۰ درصد و سهم آن در ایران را نزدیک صفر توصیف کرده است.

❸ نیاز بنگاه‌ها به تداوم خدمات: گزارش دیگر پیوست درباره «سکوی ابری مدرسه»، تجربه جنگ و

اختلال اینترنت را زمینه توجه به حفظ داده‌ها، ارتباطات و فرایندهای آموزشی معرفی کرده است. این مصداق نشان می‌دهد بحث پایداری ارتباط، به نحوه اداره خدمات نیز سرایت کرده و مدارس، مانند سایر مجموعه‌های خدماتی، با مسئله استمرار فعالیت در بحران مواجه‌اند. علاوه بر گزارش مجله پیوست، **شرق** افزایش استفاده از اینترنت ماهواره‌ای در دوران جنگ را برجسته کرده و **دنیای اقتصاد** موضوع را با پرسش درباره مهاجرت به استارلینک طرح کرده است. **جهان صنعت** بر شکست سیاست فیلترینگ تأکید داشته و **تعدادل** اینترنت را میان تحریم، فیلترینگ و زیرساخت فرسوده قرار داده است.

محورهای رسانه‌ای

بازنمایی تغییر مسیر مصرف اینترنت به عنوان پیامد ماندگار اختلال‌های جنگ و کاهش اتکای بخشی از کاربران به شبکه رسمی برجسته‌سازی فاصله توسعه نسل پنجم و ارتباطات ثابت ایران با الگوی جهانی بر مبنای اظهارات مدیرعامل شرکت زیرساخت پیوند اختلال ارتباطات با آسیب‌پذیری خدمات آموزشی و افزایش اهمیت حفظ داده‌ها و تداوم فعالیت مجموعه‌های خدماتی در بحران

ارزیابی و تحلیل روند رسانه‌های منطقه و رژیم صهیونیستی

خلاصه مدیریتی - مهم‌ترین محورهای رسانه‌ای

- ❖ تشکیک دو پژوهشگر ارشد اسرائیلی در روایت نیویورک تایمز درباره اقدام خودسرانه حجت الاسلام طائب و بی‌اطلاعی فرماندهی سپاه از حمله به کشتی‌ها در هرمز
- ❖ ادعای هشدار به عراق درباره حمله متقابل نظامی در صورت تکرار حملات پهپادی و موشکی از خاک این کشور
- ❖ طرح ادعای احتمال انعقاد «آتش بس نفتی» میان ایران و آمریکا هم‌زمان با افزایش نگرانی‌ها از جهش قیمت انرژی
- ❖ ادراک سازی جروزالم پست از نزدیک شدن جمهوری اسلامی به نقطه فروپاشی در نتیجه تشدید فشارهای اقتصادی و نظامی
- ❖ برجسته‌سازی زمان‌بندی پیشروی انصارالله به عنوان بخشی از فشار ایران بر آمریکا پیش از انتخابات میان‌دوره‌ای
- ❖ بازنمایی دو سناریوی موازی صهیونیست‌ها در مناقشه یمن از تقویت جدایی طلبان جنوبی تا پیشنهاد مهار انصارالله در ازای پیوستن سعودی به پیمان ابراهیم
- ❖ بهانه جویی میدل ایست‌آی در توجیه عدم مداخله نظامی ترکیه و پاکستان به نفع سعودی ذیل پیمان مکه
- ❖ هجمه کم‌سابقه در سرزمین‌های اشغالی علیه مستند «نازا» از اتهام یهودستیزی تا تهدید سازندگان فیلم به سلب تابعیت و پیگرد قضایی
- ❖ برجسته‌سازی ادعای دوگانه «دولت یا مقاومت» برای مشروعیت بخشی به فشارهای خلع سلاح در عراق
- ❖ فضا سازی درباره وجود شکاف در رأس حاکمیت ایران با طرح ادعای صدور فرمان حمله به کشتی‌ها خارج از زنجیره رسمی فرماندهی
- ❖ متهم سازی گروه‌های مقاومت عراق به وابستگی به ایران و نقش آفرینی در بی‌ثبات سازی منطقه با محوریت حمله به خط لوله «شرق - غرب» عربستان
- ❖ ادراک سازی از تمایل شدید ایران به توافق با آمریکا با برجسته‌سازی اظهارات ترامپ هم‌زمان با افزایش فشار بر بازار جهانی نفت
- ❖ هراس افکنی از تبدیل هرمز و باب المندب به اهرم‌های هم‌زمان ایران برای فشار بر امنیت انرژی و اقتصاد جهانی
- ❖ تصویر سازی منفی از جمهوری اسلامی به عنوان حکومتی فرسوده و گرفتار بحران اقتصادی،

اختلافات داخلی و آسیب دیدگی ظرفیت های دفاعی

- ❖ برجسته سازی راهبرد سه ستونی اسرائیل شامل رهبری جایگزین، کارزارهای نفوذ و عملیات زمینی برای فراهم کردن شرایط تغییر رژیم در ایران
- ❖ آینده هراسی از احتمال اقدام نظامی ایران برای شکستن فشار اقتصادی و طرح تهدید اسرائیل به هدف گیری زیرساخت های حیاتی کشور
- ❖ اعتبار بخشی به اسرائیل به عنوان تنها بازیگر منطقه ای قادر به کمک مؤثر به عربستان برای مهار انصارالله و حفاظت از زیرساخت های نفتی
- ❖ طرح موضوع بهره برداری اسرائیل از نیاز امنیتی عربستان برای پیشبرد عادی سازی و پیوستن ریاض به پیمان ابراهیم بدون امتیاز در پرونده فلسطین
- ❖ بازنمایی پیشروی انصارالله و حملات به زیرساخت های انرژی عربستان به عنوان امتداد ظرفیت منطقه ای ایران برای اعمال فشار غیرمستقیم بر آمریکا و متحدانش
- ❖ اعمال فشار بر بغداد برای محدود سازی گروه های مقاومت با پیوند زدن حادثه میسان، مناسبات این گروه ها با ایران و ضرورت انحصار سلاح در دست دولت

رصد و تحلیل

تشکیک دو پژوهشگر ارشد اسرائیلی در روایت نیویورک تایمز درباره اقدام خودسرانه حجت الاسلام طائب و بی اطلاعی فرماندهی سپاه از حمله به کشتی ها در هرمز

گزارش اخیر نیویورک تایمز درباره اختلافات در ساختار تصمیم گیری ایران و نقش ادعایی حجت الاسلام حسین طائب در صدور فرمان حمله به سه کشتی در تنگه هرمز، با تردید جدی از سوی دو پژوهشگر شناخته شده اسرائیلی مواجه شده است. این روزنامه مدعی شده بود حجت الاسلام بدون اطلاع مسعود پزشکیان، احمد وحیدی و شورای عالی امنیت ملی، زمینه حمله ۷ ژوئیه را فراهم کرده و این اقدام در شکست تفاهم با آمریکا نقش داشته است؛ روایتی که بخش قابل توجهی از رسانه های عبری نیز آن را برجسته کردند.

تردید در امکان اقدام مستقل حجت الاسلام طائب

راززیمت، ایران شناس و مدیر برنامه «ایران و محور شیعی» در مؤسسه مطالعات امنیت ملی رژیم صهیونیستی، معتقد است روایت «اقدام خودسرانه» طائب باید با احتیاط ارزیابی شود. به گفته وی، نزدیکی طائب به (آیت الله) مجتبی خامنه ای و اهمیت عملیاتی حمله به کشتی ها باعث می شود بی اطلاعی کامل فرمانده کل سپاه از چنین اقدامی بسیار بعید به نظر برسد. زیمت در عین پذیرش وجود اختلافات درون حاکمیت، هشدار داده است بازیگران مختلف می توانند از

بزرگ‌نمایی شکاف‌های داخلی سود ببرند و حتی در داخل ایران نیز انگیزه‌ای برای نسبت دادن اقدامات مناقشه‌برانگیز به عناصر «خودسر» وجود داشته باشد.

دنی سیتزینوویچ، پژوهشگر ارشد همین مؤسسه و رئیس پیشین سازمان آمان، موضعی صریح‌تر اتخاذ کرده و گفته است باید با «تردید بسیار جدی» به گزارش نگریست. از نظر او، باورپذیر نیست طائب که در آن مقطع جایگاه رسمی برای صدور چنین فرمان عملیاتی نداشته، بدون اطلاع فرمانده کل سپاه دستور حمله صادر کرده باشد. وی همچنین احتمال داده این روایت بیش از آنکه روند واقعی تصمیم‌گیری در تهران را منعکس کند، در خدمت تقویت تصور شکاف عمیق در رأس حاکمیت ایران باشد.

مواضع زیمت و سیتزینوویچ نشان می‌دهد حتی در محافل پژوهشی رژیم نیز روایت نیویورک تایمز درباره طائب، بی‌اطلاعی وحیدی و کنار گذاشته شدن شورای عالی امنیت ملی قطعی تلقی نمی‌شود. هر دو پژوهشگر اصل اختلافات داخلی را پذیرفته، اما درباره تبدیل این اختلافات به روایت «فرمان مستقل و خارج از زنجیره فرماندهی» خواستار راستی‌آزمایی و احتیاط بیشتری هستند.

ادعای هشدار به عراق درباره حمله متقابل نظامی در صورت تکرار حملات پهبادی و موشکی از خاک این کشور

هم‌زمان با تشدید فضا سازی‌ها پیرامون حمله پهبادی منتسب به گروه‌های مقاومت عراق علیه خط لوله «شرق-غرب» عربستان، گزارش‌هایی از تهدید بغداد به پاسخ مستقیم نظامی در صورت تکرار حملات از خاک عراق منتشر شده است. رأی‌الیوم و کانال ۱۴ اسرائیل به نقل از منابع منطقه‌ای و گزارش‌های شبکه الحره مدعی شده‌اند عربستان واردن به بغداد هشدار داده‌اند هر حمله جدید می‌تواند به هدف‌گیری مستقیم گروه‌های مسلح داخل عراق منجر شود.

هم‌زمان، الشرقیه به نقل از منابع دیپلماتیک غربی مدعی شده است بغداد حتی درباره احتمال قرارگرفتن عراق در فهرست «کشورهای حامی تروریسم» هشدار دریافت کرده و از دولت خواسته شده عاملان حملات فرامرزی را شناسایی و تحت پیگرد قرار دهد.

این فضا سازی در شرایطی صورت می‌گیرد که گروه‌های مقاومت عراق مسئولیت حمله به خط لوله سعودی را رد کرده‌اند. با این حال، رسانه‌های عربی و عبری می‌کوشند حادثه میسان را به پرونده خلع سلاح در آستانه ۳۰ سپتامبر پیوند زده و مقاومت عراق را نیروهایی وابسته به ایران و عامل بی‌ثباتی منطقه‌ای بازنمایی کنند؛ روایتی که می‌تواند زمینه مشروعیت بخشی رسانه‌ای به حملات احتمالی علیه مواضع آنان در خاک عراق را فراهم سازد.

طرح ادعای احتمال انعقاد «آتش بس نفتی» میان ایران و آمریکا هم‌زمان با افزایش نگرانی‌ها از جهش قیمت انرژی

هم‌زمان با افزایش نگرانی‌ها نسبت به افزایش قابل ملاحظه قیمت جهانی نفت، ارم‌نیوز به نقل از منابع آمریکایی و دیپلماتیک مدعی شده دولت دونالد ترامپ در حال بررسی پیشنهادی برای برقراری نوعی «آتش بس نفتی» با ایران است؛ ترتیبی غیرمستقیم که برای ایجاد مسیرهای امن عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز در برابر کاهش محدود و کنترل شده بخشی از فشارهای اقتصادی علیه تهران استوار خواهد بود. براساس این روایت، واشنگتن در عین بررسی آثار چنین ترتیبی بر بازار انرژی، خواهان تضمین‌هایی برای جلوگیری از تغییر مسیرهای توافق شده عبور کشتی‌ها و افزایش درآمد نفتی ایران است.

آتش بس محدود بدون عقب‌نشینی از فشار نظامی و اقتصادی

ارم‌نیوز هم‌زمان مدعی شده ذخایر مهمات نیروهای آمریکایی در منطقه برای ادامه فشار نظامی و حفاظت از کشتیرانی تا پایان سال کافی است و یک آرامش موقت دریایی می‌تواند فرصتی برای بازآرایی، تعمیر و تجدید توان نیروهای آمریکای فراهم کند. این رسانه همچنین از نگرانی واشنگتن نسبت به تبدیل هرگونه کاهش محدود فشارها به فرصتی برای احیای صادرات نفت ایران سخن گفته است.

این ادعاها هم‌زمان با موضع تازه ترامپ منتشر شده که مدعی شده ایران «به شدت» خواهان توافق است و واشنگتن درباره ورود به مذاکره تصمیم خواهد گرفت. ساعتی پس از اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا، سرلشکر محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، این مواضع را رد کرده و تأکید کرده است «تأزمانی که شروط ایران محقق نشود، مذاکراتی در کار نخواهد بود»؛ موضعی که روایت وجود شتاب از جانب تهران برای رسیدن به توافق را با تردید مواجه می‌کند. کانال عربی نایانیز در گزارشی مشابه آورده است:

دولت ایالات متحده در حال بررسی طرح "توافق موقت نفتی" با ایران است که بر باز کردن یک مسیر امن برای نفتکش‌ها از طریق تنگه هرمز تمرکز دارد.

نفت ۱۰۷ دلاری و برجسته شدن ساعت انتخابات آمریکا

یکی از محورهای اصلی گزارش ارم‌نیوز، پیوند مستقیم تحولات هرمز با قیمت سوخت و انتخابات میان دوره‌ای کنگره است. این رسانه از «رقابت ساعت اقتصادی ایران و ساعت انتخاباتی آمریکا» سخن گفته و افزایش هزینه انرژی را یکی از متغیرهای اثرگذار بر محاسبات دولت ترامپ معرفی کرده است.

این مؤلفه پس از تشدید فشار بر مسیرهای انتقال انرژی و تسلط انصارالله بر باب‌المندب اهمیت

بیشتری یافته است. به واقع بر خلاف ادعای مقامات آمریکایی مبنی بر تمایل ایران به مذاکره، این ایالات متحده آمریکا است که با هدف کاهش تبعات ناشی از افزایش قیمت جهانی نفت در پی سیگنال دهی به بازارها در خصوص امکان حصول توافق برآمده تابدان جاکه کانال صهیونیستی ابوعلی اکسپرس بالحنی طنزآمیز نوشته است:

به نظر می‌رسد ترامپ با اظهارات اخیر خود تلاش می‌کند قیمت نفت را که به ۱۰۷ دلار برای هر بشکه نفت برنت جهش کرده بود، دوباره پایین بیاورد.

هم‌زمانی ادعای «آتش بس نفتی»، سخنان ترامپ درباره تمایل ایران به توافق و برجسته‌سازی امکان کاهش تنش در هرمز رami توان در بستر نگرانی فزاینده واشنگتن و دولت‌های عربی از افزایش قیمت انرژی ارزیابی کرد. با افزایش فشار هم‌زمان بر هرمز و باب‌المندب، مدیریت انتظارات بازار نفت به بخشی از میدان تقابل تبدیل شده و عملیات روانی رسانه‌ای درباره قریب الوقوع بودن مذاکره می‌تواند کارکردی برای مهار قیمت‌ها و کاهش هزینه سیاسی جنگ پیش از انتخابات کنگره داشته باشد.

ادراک‌سازی جروزالم‌پست از نزدیک شدن جمهوری اسلامی به نقطه فروپاشی در نتیجه تشدید فشارهای اقتصادی و نظامی

جروزالم‌پست در گزارشی تحلیلی به قلم امیر بوهبت با عنوان «آیا رژیم ایران فرومی‌پاشد؟ نگاهی به ارزیابی اسرائیل از آینده تهران»، مجموعه‌ای از ارزیابی‌های امنیتی رژیم صهیونیستی درباره آینده جمهوری اسلامی را کنار یکدیگر قرار داده و تلاش کرده تصویری از حکومتی فرسوده، تحت فشار و در مسیر فروپاشی تدریجی ارائه کند. نویسنده مدعی است بحران اقتصادی، بیکاری، ناآرامی‌های داخلی، فشار بر صادرات نفت و آسیب به صنایع دفاعی، تهران را وارد فرآیندی کرده که ممکن است ماه‌ها یا سال‌ها طول بکشد، اما تحریم و انزوای بیشتر می‌تواند آن را تسریع کند.

پروژه سه‌ستونی برای فراهم کردن شرایط تغییر رژیم

مهم‌ترین گزاره گزارش، روایت جلسه مقامات اسرائیلی و آمریکایی در کاخ سفید است. به نوشته بوهبت، طرفین بر سرنگونی مستقیم جمهوری اسلامی توافق نکرده‌اند، بلکه راهبرد خود را «فراهم کردن شرایط برای تغییر رژیم» تعریف کرده‌اند. طرح اسرائیلی بر سه ستون «رهبری جایگزین»، «کارزارهای نفوذ هدفمند» و «عملیات زمینی» استوار است؛ زیرا در ارزیابی تل‌آویو، حملات هوایی به تنهایی قادر به ایجاد تغییر سیاسی نیست.

القای مسابقه زمانی میان فشار خارجی و بقای تهران

جروزالم‌پست وضعیت کنونی را یک «بازی ساعت» توصیف کرده و مدعی است تهران هم‌زمان با فشار

اقتصادی، اختلافات داخلی و نگرانی از حمله غافلگیرانه مواجه است. گزارش همچنین ادعا می‌کند ایران غنی‌سازی را از سر نگرفته، بخش مهمی از صنایع دفاعی آن آسیب دیده و وا شن گتن با فشار بر چین و امارات در صدد مسدود کردن مسیرهای فروش نفت است.

در مهم‌ترین بخش تهدید آمیز گزارش، **منابع امنیتی رژیم احتمال داده‌اند تهران برای شکستن فشار اقتصادی به اقدامی نظامی متوسل شود** و هشدار داده‌اند پاسخ تل آویو در چنین شرایطی زیرساخت‌های حیاتی ملی ایران را هدف خواهد گرفت؛ زیرساخت‌هایی که به ادعای آنان، «حکومتی در حال فروپاشی» توان بازسازی آنها را نخواهد داشت.

خطر روایی گزارش بر ترکیب القای فروپاشی قریب الوقوع، برجسته‌سازی ناکارآمدی اقتصادی و نظامی، تشدید احساس محاصره و تهدید به تخریب زیرساخت‌های حیاتی استوار است. در این چارچوب، جروزالم پست فشار خارجی را نه صرفاً ابزار مهار، بلکه بخشی از فرآیندی برای تسریع فرسایش داخلی و فراهم کردن شرایط تغییر ساختار سیاسی ایران بازنمایی کرده و تصریحاً بر تداوم آن تا دستیابی به مقصود نهایی مهر صحه زده است.

برجسته‌سازی زمان بندی پیشروی انصارالله به عنوان بخشی از فشار ایران بر آمریکا پیش از انتخابات میان دوره‌ای

غسان شریل، سردبیر الشرق الاوسط، در یادداشتی با عنوان «پلیس دو تنگه؟» مدعی شده تفاهم آمریکا و ایران بیش از آنکه به حل اختلافات منجر شود، نوعی «سوء تفاهم» بوده است؛ زیرا وا شن گتن از جنگ در پی مهار گسترده تر ایران بوده، در حالی که تهران تلاش کرده شبکه منطقه‌ای و اهرم‌های فشار خود را حفظ کند.

شریل مهم‌ترین ابزار ایران را ترکیب نفوذ منطقه‌ای با فشار بر امنیت انرژی توصیف نموده است. به ادعای او، تهران از یک سو هرمز را در اختیار دارد و از سوی دیگر با تقویت انصارالله در یمن، به سمت ایجاد اهرم مشابهی در باب المندب حرکت کرده است. وی زمان بندی پیشروی انصارالله را نیز مرتبط با تلاش ایران برای اثرگذاری بر فضای سیاسی آمریکا پیش از انتخابات میان دوره‌ای تفسیر می‌کند.

یادداشت الشرق الاوسط همچنین مدعی شده که ایران طی دهه‌های گذشته با ایجاد شبکه‌ای از نیروهای همسو در لبنان، عراق و یمن، توان فشار غیرمستقیم بر آمریکا، رژیم صهیونیستی و زیرساخت‌های انرژی منطقه را گسترش داده است. شریل حمله پهپادی از خاک عراق به خط لوله نفت عربستان را نمونه‌ای از همین ظرفیت معرفی می‌کند.

در جمع بندی، نویسنده این پرسش را مطرح کرده که آیا ایران پس از انتخابات آمریکا با «کلیدهای هرمز و باب المندب» به میز مذاکره باز خواهد گشت و آیا اقتصاد جهانی می‌تواند امنیت دو گذرگاه

حیاتی انرژی رابه چنین موازنه‌ای گره بزند.

نویسنده در گزارشش کوشیده دست کم دو گزاره کلیدی را در ذهن مخاطب القا نماید. تأکید بر اثرگذاری منفی تهران بر انرژی بین‌المللی در رویارویی با آمریکا و تبعات آن بر اقتصاد جهانی از یک سو و تصویرسازی از انصارالله به عنوان گروهی کاملاً وفادار و تحت امر ایران از سوی دیگر گزاره‌هایی هستند که به شکل پیش فرض در گزارش الشرق الاوسط مطرح شده‌اند.

دو سناریوی موازی صهیونیست‌ها در مناقشه یمن؛ از تقویت جدایی طلبان جنوبی تا پیشنهاد مهار انصارالله در ازای پیوستن سعودی به پیمان ابراهیم

پیشروی سریع انصارالله در ساحل غربی یمن، تصرف بندر المخا و جزیره راهبردی میون و توسعه حضور در مجاورت تنگه باب المندب، معادلات جنوب دریای سرخ را به طور محسوسی متحول نموده است. ناظرین بین‌المللی ضمن تأیید این پیشروی‌ها، کنترل نقاط ساحلی و جزایر راهبردی را عاملی برای افزایش توان انصارالله در اعمال فشار بر خطوط کشتیرانی و صادرات نفت عربستان ارزیابی کرده‌اند. تنگه باب المندب محل عبور حدود ۷ درصد نفت جهانی به حساب آمده و در بحبوحه تنش‌ها در خلیج فارس و انسداد تنگه هرمز، تنگه مذکور از اهمیت مضاعفی در نقل و انتقال انرژی برخوردار شده است. تسلط مقاومت یمن بر این تنگه استراتژیک و تأکید صنعا بر ممانعت از تردد نفتکش‌های سعودی ذیل ایده "محاصره در برابر محاصره" توأمان با حملات به خطوط نفتی سعودی، بحران انرژی رابه مهم‌ترین چالش جامعه جهانی در مقطع کنونی مبدل ساخته است.

تسلط مقاومت یمن بر باب المندب و آغاز مجدد تنش‌های نظامی در جنوب شبه جزیره رامی توان آخرین ضربه به منافع سعودی‌ها در صحنه معادلات منطقه‌ای در پساهفتم اکتبر قلمداد کرد. در میانه افزایش تنش‌ها میان تهران و ائتلاف آمریکایی- صهیونیستی در منطقه پس از وقوع دو جنگ گسترده و انسداد تنگه هرمز، این شیخ نشین‌های منطقه بودند که با وجود عدم ایفای نقش مستقیم در منازعه، متحمل بیشترین خسارت ناشی از جنگ شدند. دامنه‌ی خسارات وارده منحصربه هدف‌گیری منافع آمریکایی‌ها در جنوب خلیج فارس نبوده و علاوه بر انسداد هرمز؛ سیاست‌های توسعه طلبانه و ماجراجویانه رژیم صهیونیستی در شامات و ایجاد مناطق حائل در لبنان، سوریه و نوار غزه، هم‌زمان بابتی اعتنایی کاخ سفید به مصالح اعراب؛ شیوخ منطقه رابه بزرگترین بازندگان نزاع کنونی مبدل نموده است.

با تسلط انصارالله بر تنگه راهبردی باب المندب، وضعیت برای سعودی‌ها مخاطره‌آمیزتر از هر زمانی شده است. رویت‌ر گزارش داده محمد بن سلمان خواستار حمایت نظامی مستقیم آمریکا علیه انصارالله شده، اما واشنگتن ضمن خودداری از حمله مستقیم، به ارائه اطلاعات و کمک در هدف‌یابی بسنده کرده است. کانال ۱۲ رژیم صهیونیستی نیز بالحنی تمسخرآمیز به نقل از دونالد

ترامپ، عدم رفع تنش با ایران را مربوط به سعودی ها و بی ارتباط با کاخ سفید توصیف کرده است. وضعیت مذکور، از منظر محافل صهیونیستی، شکافی امنیتی ایجاد کرده که تل آویو می کوشد خود را گزینه ای برای پرکردن آن معرفی کند.

در چنین چارچوبی، کانال ۱۲ رژیم صهیونیستی یادداشتی از اودد عیلام، مقام ارشد سابق موساد، منتشر کرده که اسرائیل را تنها بازیگر منطقه ای دارای ظرفیت کافی برای ارائه کمک مؤثر به عربستان معرفی می کند. عیلام مدعی است از اکتبر ۲۰۲۳، یمن از یک پرونده حاشیه ای به جبهه عملیاتی اصلی دستگاه اطلاعات نظامی، نیروی هوایی و جامعه اطلاعاتی رژیم تبدیل شده و بانک های اهداف مربوط به فرماندهان، مسیرهای قاچاق، سامانه های موشکی و پهپادی، مراکز تولید و بنادر انصارالله توسعه یافته است.

مهم تر آنکه این مقام پیشین موساد پیشنهاد کرده که تل آویو مجموعه ای شامل هشدار زود هنگام، اطلاعات لحظه ای، پدافند هوایی، جنگ الکترونیک، شناسایی سکوها ی پرتاب، حفاظت از تأسیسات نفتی و حتی مشارکت فعال در مهار انصارالله را در اختیار ریاض قرار دهد و در مقابل، آنچه خود «جام مقدس خاورمیانه» می نامد مطالبه کند؛ یعنی صلح آشکار، فوری و امضا شده سعودی - اسرائیلی. در این الگو، نیاز امنیتی بن سلمان عملاً به اهرمی برای سوق دادن عربستان به پیمان ابراهیم، بدون تحقق پیش شرط تشکیل دولت مستقل فلسطینی، تبدیل می شود.

این پیشنهاد پس از آن مطرح می شود که رسانه های صهیونیستی در مرحله نخست تحولات یمن، از موضعی شماتت آمیز به تمسخر ناکامی سعودی و متحدان یمنی آن، زیر سؤال بردن ترتیبات امنیتی ریاض و برجسته سازی «هزینه نپیوستن به پیمان ابراهیم» پرداختند. اما اکنون در امتداد همان خط رسانه ای، ایده متفاوتی در حال ضریب گرفتن است: استفاده از ضعف سعودی برای تحمیل رابطه امنیتی با تل آویو، نه صرفاً نظاره شکست ریاض. از منظر راهبردی، این تغییر لحن می تواند نشان دهنده پیشبرد دوسناریوی موازی و نه الزاماً متعارض از سوی تل آویو باشد.

در سناریوی نخست، رژیم صهیونیستی از تضعیف ساختارهای وفادار به ریاض و بقای بازیگران جدایی طلب جنوب یمن منتفع می شود. شورای انتقالی جنوب که هدف اعلامی آن احیای یمن جنوبی است، سال ها از حمایت امارات برخوردار بوده است. شدت اختلاف میان ریاض و ابوظبی در یمن تا بدان میزان است که چندی پیش رهبران جدایی طلب حامی امارات توسط نیروهای سعودی اخراج و استان پهناور حضرموت از یوغ کنترل آنان خارج شد. ساختار چندپاره یمن، در این سناریو امکان ایجاد شریکانی کوچک تر، وابسته تر و متمرکز بر کنترل بنادر و خطوط دریایی را برای صهیونیست ها افزایش می دهد.

الگوی سومالی لند مؤید جذابیت چنین مدلی برای تل آویو است. رویترز اخیراً تأیید کرده که

تل آویونروهای پلیس و نظامی سومالی لند را آموزش می دهد و همکاری امنیتی دو طرف در حال گسترش است. هم زمان، بندر و فرودگاه بربره که با سرمایه گذاری امارات توسعه یافته اند، به دلیل موقعیت مقابل یمن، ظرفیت میزبانی دارایی های دریایی و هوایی بزرگ را دارند. **مقامات سومالی لند اعلام کرده اند در ازای برسمیت شناختن این حکومت خود مختار در جامعه ی جهانی، حاضر به میزبانی از پایگاه های نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی در شاخ آفریقا هستند.**

در چنین وضعیتی قرار گرفتن شبکه نفوذ اسرائیل و امارات در دوسوی باب المندب، بالقوه امکان ایجاد عمق اطلاعاتی و لجستیکی را برای دو متحد فراهم خواهد ساخت. شکست نیروهای سپر میهن و وفاداران به طارق صالح به عنوان دو متحد سعودی در جنگ اخیر و از دست رفتن مناطق تحت کنترل، عملا جدایی طلبان جنوب را به قدرت اصلی نیمه جنوبی و شرقی یمن مبدل ساخته است.

نکته حائز اهمیت دیگر که به ترغیب صهیونیست ها در مداخله در امور یمن منجر شده به ارتباط ارگانیک ایده ی نظم نوین مدنظر صهیونیست ها در پسا هفتم اکتبر و تحقق پروژه "اسرائیل بزرگ" با تجزیه کشورهای منطقه و تاسیس دولت های نوپا و کوچک باز می گردد. حمایت تل آویو از جدایی طلبان سومالی لند و سودان جنوبی و تحرکات آشکار سازمان موساد در ارتباط گیری با گروهک های تروریستی پ ک ک، پژاک، کومله، ی پ گ، دموکرات، شبه نظامیان دوروز و هم اکنون جدایی طلبان یمن جنوبی در همین سناریو قابل ارزیابی است. **عیدروس الزبیدی رئیس پیشین شورای انتقالی جنوب دست کم در دو مقطع ۲۰۲۱ و ۲۰۲۵ صراحتا اعلام کرده بود که در ازای برسمیت شناختن یمن جنوبی، حاضر به پیوستن به پیمان ابراهیم است.** شبکه صهیونیستی کان در همان مقطع به نقل از مسئولانی در شورای انتقالی گزارش داده بود:

«امید داریم پس از سومالی لند، ما دومین کشوری باشیم که اسرائیل ما را به رسمیت بشناسد». در سناریوی دوم، تل آویو به طور هم زمان از عربستان در برابر انصارالله حمایت می کند. هدف این مسیر می تواند مهار یکی از مؤثرترین اضلاع محور مقاومت، کاهش تهدید علیه ایلات و کشتیرانی دریای سرخ، کاستن از فشار بر آمریکا در جنگ با ایران و نهایتاً تبدیل اضطرار امنیتی ریاض به امتیازی در پرونده عادی سازی باشد.

اهمیت این گزینه زمانی بیشتر می شود که رویترز ارزیابی کرده پیشروی انصارالله و خودداری آمریکا از ورود مستقیم، کشورهای خلیج فارس را با تردید نسبت به کفایت تضمین امنیتی و اشنگتن مواجه کرده است. انعقاد پیمان مکه با پاکستان و ترکیه دقیقا بر مبنای نگرش خروج تدریجی سعودی ها از چتر امنیتی آمریکایی ها قابل ارزیابی است، پیمانی که به زعم تحلیلگران با عدم حمایت نظامی از سعودی ها در رویارویی اخیر، عملا مرده به دنیا آمده است. در چنین بستری و با افزایش تمایل

ریاض به تقویت همکاری‌ها با چین، روسیه و هند و حتی طرح زمزمه‌هایی مبنی بر مذاکرات مستقیم با تهران، امکان طرح چنین پیشنهادی از سوی رژیم صهیونیستی جهت همکاری در جنوب شبه جزیره در راستای مهار حوثی‌ها قابل تصور است. به زعم برخی تحلیل‌گران صهیونیست، **قرارگیری ریاض در تنگنا، فرصتی کلیدی برای اخذ امتیاز از سعودی در ازای همکاری در مقابله با انصارالله برای تل‌آویو فراهم ساخته است.**

در سطح منطقه‌ای نیز باید به همپوشانی منافع تل‌آویو و ابوظبی توجه کرد. این همسویی الزاماً به معنای هماهنگی کامل در همه پرونده‌ها نیست، اما در یمن بر تقویت بازیگران جنوبی و کنترل سواحل راهبردی، در سوماتالی‌لند بر توسعه بربره و گسترش نفوذ در شاخ آفریقا، و در پرونده‌های سوریه و غزه بر محدودسازی بازیگران اخوانی و شکل‌دهی ترتیبات امنیتی سازگار با منافع خود متمرکز است. بنابراین، مطلوبیت تل‌آویو لزوماً آحیای یک یمن یکپارچه و کاملاً وابسته به عربستان نیست؛ بلکه می‌تواند ترکیبی از مهار انصارالله، حفظ جنوب چندپاره و وابسته، و تبدیل ریاض به شریک امنیتی آشکار اسرائیل باشد.

تحولات اخیر نشان می‌دهد تل‌آویو احتمالاً یمن را نه در قالب یک سناریوی خطی، بلکه به صورت مجموعه‌ای از فرصت‌های موازی می‌بیند. تقویت شبکه بازیگران جدایی‌طلب در جنوب و شاخ آفریقا، در کنار پیشنهاد حمایت اطلاعاتی و عملیاتی از عربستان، می‌تواند دوبازوی یک راهبرد واحد باشد: محدودسازی انصارالله و محور مقاومت، افزایش نفوذ رژیم در باب‌المندب و استفاده از نیاز امنیتی ریاض برای پیشبرد عادی‌سازی بدون امتیاز اساسی در پرونده فلسطین. تغییر تدریجی ادبیات رسانه‌های عبری از تمسخر شکست سعودی در روزهای ابتدایی پیشروی انصارالله به تبلیغ «ضرورت کمک اسرائیل» نیز با همین منطق قابل تفسیر است.

بهبان جویی میدل ایست‌آی در توجیه عدم مداخله نظامی ترکیه و پاکستان به نفع سعودی ذیل پیمان مکه

میدل ایست‌آی در گزارشی با عنوان «چرا پیمان دفاعی مکه هنوز به اقدام علیه حوثی‌ها منجر نشده است؟» کوشیده عدم مداخله نظامی ترکیه و پاکستان در حمایت از عربستان پس از حملات اخیر انصارالله به خاک سعودی را با ناتمام بودن مراحل حقوقی و نهادی پیمان توضیح دهد. این رسانه به نقل از یک مقام ارشد ترکیه نوشته است **تعهدات دفاعی توافق تازمان تصویب داخلی در کشورهای عضو الزام‌آور نیست؛** آنکارا قرار است پیمان را در اکتبر به پارلمان ببرد، پاکستان نیز نیازمند تصویب داخلی است و سازوکارهای اجرایی از جمله دبیرخانه مشترک هنوز شکل کامل نگرفته‌اند. گزارش همچنین مدعی شده که سازوکار پیمان برخلاف برداشت‌های اولیه، واکنش نظامی خودکار ایجاد نمی‌کند و مشابه ماده ۵ ناتو، ابتدا مستلزم رایزنی سیاسی اعضاست؛ ضمن آنکه ایجاد قابلیت

واقعی هماهنگی عملیاتی و بازدارندگی مشترک ممکن است سال‌ها زمان ببرد.

این توضیحات در شرایطی مطرح می‌شود که حمله به خط لوله «شرق-غرب» سعودی، یکی از مهم‌ترین مسیرهای جایگزین هرمز، فشار بر اعتبار عملی پیمان را افزایش داده است. در سطح رسانه‌ای، روایت میدل‌ایست‌آی‌رامی توان تلاشی برای انتقال بحث از «ناکامی پیمان در نخستین آزمون» به «هنوز عملیاتی نشدن پیمان» دانست؛ چارچوبی که عملاً سکوت نظامی آنکارا و اسلام‌آباد را به موانع حقوقی و نهادی نسبت می‌دهد، نه به بی‌میلی آنها برای ورود به رویارویی مستقیم با انصارالله و تبعات منطقه‌ای آن.

هجمه کم‌سابقه در سرزمین‌های اشغالی علیه مستند «نازا» از اتهام یهودستیزی تا تهدید سازندگان فیلم به سلب تابعیت و پیگرد قضایی

نمایش مستند ۸۰ دقیقه‌ای «نازا» ساخته یوال آبراهام و راشل زور در جشنواره ونیز، به یکی از مناقشه‌برانگیزترین مباحث داخلی در سرزمین‌های اشغالی تبدیل شده است. این مستند بر مصاحبه با ۲۴ نظامی و عضو دستگاه‌های اطلاعاتی اسرائیل استوار است و مدعی است سازوکارهای هدف‌گیری، استفاده از سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و پذیرش تلفات غیرنظامیان در عملیات غزه را از درون ساختار نظامی بازسازی می‌کند. فیلم پس از نمایش با حدود ۲۵ دقیقه تشویق ایستاده مواجه شد و جایزه ویژه هیئت داوران را دریافت کرد؛ موفقیتی که موج واکنش‌های سیاسی و نظامی در رژیم صهیونیستی را تشدید کرد. تایمز اسرائیل و جروزالم پست نیز ضمن بازتاب موفقیت فیلم، برداردهای آن از سوی ارتش و ناشناس بودن منابع تأکید کرده‌اند.

از اتهام یهودستیزی تا درخواست سلب تابعیت سازندگان

بنیامین نتانیا هو فیلم را بخشی از «تحریک جهانی یهودستیزانه» خوانده و گفته است اینکه دو کارگردان اسرائیلی ارتش را جنایتکار جنگی معرفی کنند و درونیز تشویق شوند، «غیرقابل تحمل» است. میکی زوها، وزیر فرهنگ رژیم، نیز سازندگان را به خیانت متهم کرده و از تلاش برای سلب تابعیت آنان سخن گفته است. ایتمار بن‌گویر نیز حملات لفظی مشابهی علیه دو فیلمساز مطرح کرده است. در همین چارچوب، اسرائیل هیوم انتقادات پیرامون فیلم را برجسته کرده و یکی از محورهای مناقشه را کم‌رنگ بودن زمینه حمله هفتم اکتبر در روایت مستند دانسته است.

ورود ارتش به مناقشه و بررسی برخورد حقوقی

واکنش ایال زامیر، رئیس ستاد ارتش اسرائیل، دامنه بحران را از جدال رسانه‌ای فراتر برده است. زامیر محتوای فیلم را «تهمت» و «تحریف واقعیت» توصیف و دستور تشکیل تیمی چندسازمانی برای مقابله با ادعاهای مطرح‌شده علیه ارتش را صادر کرده است. هم‌زمان، دادستانی نظامی مأمور

بررسی امکان اقدام حقوقی علیه فیلم و افراد مرتبط با آن و نهادهای امنیتی مأمور بررسی احتمال نشت اطلاعات طبقه بندی شده شده اند. ارتش همچنین خواستار مشاهده نسخه کامل فیلم برای پاسخ موردی به ادعاها شده است.

واکنش هانسان می دهد «نازا» از یک اثر سینمایی به مناقشه ای داخلی درباره مشروعیت عملکرد ارتش و حدود نقد جنگ غزه تبدیل شده است. شدت واکنش رسمی، از طرح سلب تابعیت تا بررسی حقوقی و امنیتی، بیش از همه بیانگر نگرانی از اثرگذاری شهادت نیروهای اسرائیلی بر اعتبار روایت رسمی جنگ در افکار عمومی بین المللی بویژه پس از افزایش خشم عمومی نسبت به سیاست های جنگاوری نتانیا هو در جبهه های لبنان و نوار غزه و صدور حکم جلب بین المللی وی به اتهام جنایت علیه بشریت است.

برجسته سازی ادعای دوگانه «دولت یا مقاومت» برای مشروعیت بخشی به فشارهای خلع سلاح در عراق

ایندیپندنت عربی در گزارشی با عنوان «عراق در آزمون حاکمیت؛ یا دولت یا شبه نظامیان» تلاش کرده پرونده سلاح گروه های مقاومت را از یک مناقشه سیاسی امنیتی به مسئله ای مرتبط با حاکمیت ملی و انحصار تصمیم جنگ و صلح در عراق تبدیل کند. گزارش با تمرکز بر ادعای استفاده از خاک استان میسان برای حمله پهپادی به خط لوله «شرق - غرب» عربستان، این حادثه را شاهی برای ضرورت تسریع روند خلع سلاح معرفی می کند؛ این در حالی است که گروه های مسلح عراقی دخالت در حمله وارد کرده اند و تحقیقات درباره ابعاد حادثه همچنان اهمیت تعیین کننده دارد.

از حادثه میسان تا بازتولید دوگانه «دولت یا مقاومت»

نویسنده ایندیپندنت عربی در تحلیلش عمدتاً به این گزاره ضریب داده است که وجود گروه های مسلح دارای نفوذ سیاسی، سازمان نظامی و حضور در ساختارهای رسمی، انحصار دولت بر اعمال قدرت را مخدوش کرده است. برخی منابع گزارش نیز با نسبت دادن بخشی از فعالیت این گروه ها به ایران، مدعی شده اند حصر سلاح در عراق بدون تعیین تکلیف مناسبات گروه های مقاومت با تهران امکان پذیر نیست. برآیند این چینش، صورت بندی مسئله در قالب دوگانه «حاکمیت دولت یا استمرار سلاح مقاومت» است.

این فضا سازی پس از طرح اتهام نقش گروه های عراقی در حمله به تأسیسات نفتی سعودی، با افزایش فشار آمریکا و دولت های عربی منطقه بر بغداد هم زمان شده است. گزارش حتی حادثه میسان را «فرصتی» برای دولت علی الزیدی می داند تا با استفاده از فشار خارجی، روند محدود سازی سلاح گروه ها را پیش ببرد.

اهمیت زمانی این تحرک رسانه‌ای نیز قابل توجه است. ۳۰ سپتامبر با پایان مأموریت بخشی از نیروهای ائتلاف به رهبری آمریکا پیوند خورده و طی ماه‌های گذشته هم‌زمان به نقطه تمرکز فشارها درباره آینده سلاح مقاومت تبدیل شده است. این در حالی است که بغداد اخیراً از تعبیر «ضرب الاجل خلع سلاح» فاصله گرفته و بیشتر از سامان دهی، مذاکره و قرار گرفتن سلاح در چارچوب‌های رسمی سخن گفته است.

در چنین بستری گزارش ایندیندنت عربی با پیوند حادثه میسان، پرونده سلاح و مفهوم حاکمیت، به تقویت این گزاره پرداخته که اثبات اقتدار دولت عراق مستلزم محدودسازی گروه‌های مقاومت است. برجسته شدن این چارچوب در آستانه ۳۰ سپتامبر می‌تواند فشار سیاسی آمریکا و بازیگران عربی برای بازگرداندن پرونده خلع سلاح به دستور کار بغداد را افزایش دهد.

ارزیابی و تحلیل روند رسانه‌های غربی و آمریکایی

خلاصه مدیریتی - مهم‌ترین محورهای رسانه‌ای

❖ ادراک سازی ترامپ از نیاز ایران به توافق و پیوند پایان جنگ با کاهش قیمت نفت برای تثبیت

تصویر برتری واشنگتن در معادلات دیپلماتیک و اقتصادی

- ❖ برجسته سازی مواضع کریس رایت درباره توقف برنامه هسته ای ایران، گزینه نظامی و کاهش اثرگذاری اهرم تنگه هرمز برای القای محدود شدن گزینه های تهران
- ❖ بازنمایی اختلاف پنتاگون و رسانه نظامی استارز اند استرایپس درباره اخراج مدیران تحریریه به عنوان نشانه فشار بر استقلال رسانه ای در پوشش جنگ ایران
- ❖ ادعای نیوزنیشن درباره استفاده سپاه از غیرنظامیان به عنوان سپر انسانی با تکیه بر روایت مخالفان جمهوری اسلامی برای تصویرسازی منفی از عملکرد ایران در جنگ
- ❖ بازنمایی نقش چین، روسیه و هند در تحلیل فارن پالیسی به عنوان تنها مسیر واقع بینانه پایان جنگ ایران برای برجسته سازی محدودیت های واشنگتن در مدیریت مناقشه
- ❖ برجسته سازی آسیب پذیری مراکز هوش مصنوعی خلیج فارس پس از حملات پهپادی ایران برای نمایش پیامدهای راهبردی تقابل تهران با زیرساخت های فناوری منطقه
- ❖ ادراک سازی از پیوند جنگ ایران با بازار انرژی از طریق تأکید بر کاهش احتمالی قیمت نفت پس از پایان درگیری برای مدیریت نگرانی های اقتصادی آمریکا
- ❖ بازنمایی فشارهای مالی آمریکا علیه ایران در قالب «عملیات طرد اقتصادی» برای تأکید بر هدف قرار دادن شبکه های مالی و منابع درآمدی تهران
- ❖ برجسته سازی تردید درباره امنیت زیرساخت های حیاتی کشورهای خلیج فارس پس از حملات ایران برای زیر سؤال بردن آسیب پذیری مدل توسعه فناوری و اقتصادی منطقه
- ❖ تصویرسازی از تقابل چندلایه آمریکا با ایران در حوزه هسته ای، انرژی، اقتصاد و روایت رسانه ای برای نمایش راهبرد فشار حداکثری واشنگتن علیه تهران

رصد و تحلیل

ادراک سازی ترامپ از آمادگی ایران برای توافق و پیوند پایان جنگ با کاهش قیمت نفت

دونالد ترامپ در مجموعه ای از پست ها در شبکه اجتماعی تروث سوشال، تلاش کرد روایتی از قرار گرفتن ایران در موضع نیازمند توافق و نزدیک بودن پایان درگیری نظامی ارائه کند. ترامپ در نخستین پیام خود مدعی شد که «کشور در حال ورشکست شدن ایران می خواهد سریع و به شدت به توافق برسد» و تأکید کرد که تصمیم درباره ورود آمریکا به مذاکرات صرفاً در اختیار واشنگتن خواهد بود. این موضع گیری در شرایطی مطرح شده که تهران پیش تر اعلام کرده برنامه ای برای مذاکره با آمریکا ندارد و بر ضرورت تغییر رویکرد واشنگتن و پذیرش شروط خود تأکید کرده است.

ترامپ در پیام دیگری، با پیوند دادن تحولات بازار انرژی به سیاست‌های داخلی آمریکا، افزایش قیمت‌ها را ناشی از عملکرد دولت جو بایدن دانست و مدعی شد که با پایان یافتن درگیری نظامی با ایران، قیمت نفت «مانند یک سنگ سقوط خواهد کرد». این ادعا در چارچوب تلاش دولت آمریکا برای مدیریت آثار اقتصادی جنگ و انتقال مسئولیت افزایش هزینه‌های انرژی به دولت پیشین مطرح شده است.

هم‌زمان، رئیس‌جمهور آمریکا درباره تنگه هرمز نیز اعلام کرد که نفت در حال عبور از این آبراه است و کشورهایی که از اقدامات واشنگتن برای تأمین امنیت کشتیرانی حمایت نکرده‌اند، باید هزینه‌های آمریکا را جبران کنند. این موضع، بازتاب دهنده تلاش واشنگتن برای تبدیل نقش نظامی خود در حفاظت از مسیرهای انرژی به یک مطالبه مالی از متحدان و شرکای اقتصادی است.

در کنار پیام‌های ترامپ، اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا، در چارچوب «عملیات طرد اقتصادی» از افراد و منابع اطلاعاتی در سراسر جهان خواست اطلاعات مربوط به شبکه‌های مالی ایران را در اختیار این وزارتخانه قرار دهند. وی هدف این برنامه را قطع «شریان‌های مالی» ایران و حامیان آن اعلام کرده است.

جمع‌بندی

مجموع پیام‌های ترامپ در تروث سوشال، ترکیبی از فشار سیاسی، عملیات ادراکی و مدیریت انتظارات اقتصادی را دنبال می‌کند. برجسته‌سازی ادعای تمایل ایران به توافق، در کنار تأکید بر کنترل آمریکا بر روند مذاکره، برای تثبیت تصویر واشنگتن به عنوان طرف مسلط در معادلات دیپلماتیک طراحی شده است. هم‌زمان، پیوند دادن پایان جنگ با کاهش قیمت نفت، نشان دهنده تلاش برای کاهش نگرانی‌های اقتصادی داخلی آمریکا و انتقال پیام ثبات به بازار انرژی است.

تهدید هم‌زمان هسته‌ای و انرژی علیه ایران در اظهارات وزیر انرژی آمریکا با تأکید بر گزینه نظامی و کاهش اهرم هرمز

کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا، هم‌زمان با هفتادمین کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مجموعه‌ای از مواضع تند علیه ایران را مطرح کرد که دو محور «برنامه هسته‌ای» و «تنگه هرمز» را به یکدیگر پیوند می‌زند.

وی در بیانیه رسمی آمریکا در وین، تهران را به عدم اجرای تعهدات پادمانی و جلوگیری از ایفای مأموریت راستی‌آزمایی آژانس متهم کرد و گفت «زمان» ایران برای اصلاح وضعیت به پایان رسیده است. رایت با تأکید بر اینکه ایران «هرگز» نباید به سلاح هسته‌ای دست یابد، دو مسیر «ادامه تقابل و انزوا» یا «همکاری و بازگشت به جامعه بین‌المللی» را پیش روی تهران تصویر کرد.

رایت در گفت‌وگو با **بلومبرگ** موضعی صریح‌تر اتخاذ کرد و مدعی شد برنامه هسته‌ای ایران «به یک شکل یا شکل دیگر» متوقف خواهد شد. او گفت واشنگتن مذاکره را ترجیح می‌دهد، اما در صورت ادامه آنچه «برنامه مخفی و پنهان تسلیحات هسته‌ای» خواند، ارتش آمریکا مانع دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای خواهد شد. وی همچنین خواستار برچیده شدن برنامه سانتریفیوژ و توقف غنی‌سازی در ایران شد و پیشنهاد کرد سوخت مورد نیاز نیروگاه‌های ایران از خارج تأمین شود. در حوزه انرژی نیز وزیر انرژی آمریکا تلاش کرد اثرگذاری اهرم تنگه هرمز بر بازار نفت را محدود جلوه دهد. به گفته او، میانگین هفت روزه عبور نفت و فرآورده‌های نفتی از هرمز به حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز رسیده و ۴ تا ۵ میلیون بشکه دیگر نیز از مسیر خطوط لوله منتقل می‌شود. رایت توافق سریع با ایران بر سر هرمز را «شرط بندی خوبی» ندانست، اما هم‌زمان مدعی شد بازار نفت با وجود محدودیت عرضه، هنوز وارد وضعیت بحرانی نشده است.

جمع‌بندی

مواضع رایت نشان می‌دهد واشنگتن در حال ترکیب فشار هسته‌ای، تهدید نظامی و تلاش برای کم‌اثر نشان دادن اهرم انرژی ایران در یک چارچوب واحد است. هدف اصلی این روایت، القای محدود شدن گزینه‌های تهران و انتقال این پیام است که هم در پرونده هسته‌ای و هم در هرمز، زمان به سود ایران حرکت نمی‌کند.

بازنمایی اخراج مدیران «استارز اند استرایپس» از پنتاگون به عنوان پیامد پوشش انتقادی جنگ ایران

بر اساس گزارش پولیتیکو، مکس لدرر، مدیر سابق روزنامه «استارز اند استرایپس»، مدعی شده پوشش انتقادی این رسانه از جنگ ایران «علت اصلی» اخراج او و دو روزنامه‌نگار دیگر بوده است. «استارز اند استرایپس» رسانه‌ای نظامی وابسته به وزارت جنگ آمریکا و دارای بخشی از بودجه خود از پنتاگون است که کارکنان آن در زمره کارکنان دولتی قرار دارند، اما به طور تاریخی از استقلال تحریریه‌ای برخوردار بوده است.

لدرر تاکید کرده پس از انتشار گزارشی درباره وخامت شرایط خدمه ناو هواپیمابر آبراهام لینکلن در جریان استقرار طولانی مدت در خاورمیانه، پنتاگون از او خواست سردبیر یکی از خبرنگاران روزنامه را اخراج کند؛ اما پس از مخالفت وی، هر سه نفر در ۲۱ اوت برکنار شدند.

پنتاگون علت رسمی اخراج‌ها را «نافرمانی» اعلام کرده، اما لدرر آن را نتیجه پوشش انتقادی جنگ و فشار بر استقلال تحریریه این رسانه دانسته است. بر اساس این گزارش، سه فرد اخراج شده نیز با استناد به نقض آزادی بیان علیه دولت فدرال شکایت کرده‌اند.

ادعای نیوزنیشن درباره استفاده سپاه از غیرنظامیان به عنوان سپر انسانی در جریان حملات

نیوزنیشن در گزارشی با عنوان «زن ایرانی با خطر شکنجه برای افشای استفاده ایران از غیرنظامیان به عنوان سپر انسانی» به انتشار ویدیویی از یک زن ایرانی در شبکه‌های اجتماعی پرداخته که مدعی شده نیروهای سپاه پاسداران در جریان حمله موشکی ۱۰ مارس ۲۰۲۶ از خانه خانواده او در نزدیکی کرج به عنوان محل پناه‌گیری استفاده کرده‌اند. این رسانه به نقل از منابع مخالف جمهوری اسلامی ایران مدعی شده در پی اصابت موشک به ساختمان، مادر خانواده کشته شده و نیروهای مسلح حاضر در محل پس از حادثه بازماندگان را تهدید کرده‌اند.

نیوزنیشن در ادامه با استناد به اظهارات رایان امیری، فعال سیاسی مخالف جمهوری اسلامی، این اقدام را نه «خسارت جانبی جنگ» بلکه استفاده عمدی از غیرنظامیان به عنوان سپر انسانی توصیف کرده و مدعی شده انتشار این ویدیو می‌تواند برای این زن خطر بازداشت، بازجویی و شکنجه به همراه داشته باشد.

این گزارش همچنین با اشاره به ادعاهای پیشین درباره برخورد امنیتی جمهوری اسلامی با معترضان، هشدارهای قضایی درباره انتشار اطلاعات مرتبط با «دولت‌های متخاصم» را برجسته کرده است. محور اصلی روایت نیوزنیشن، بازنمایی جمهوری اسلامی به عنوان حکومتی است که هم در میدان درگیری و هم در مدیریت داخلی، جان شهروندان را در معرض تهدید قرار می‌دهد. در مقابل، بخش قابل توجهی از داده‌های گزارش بر اظهارات مخالفان جمهوری اسلامی و منابع ناشناس استوار است.

بازنمایی چین، روسیه و هند به عنوان تنها مسیر واقع بینانه و اشنگتن برای پایان جنگ ایران

فارن پالیسی در گزارشی با عنوان «فقط چین، هند و روسیه می‌توانند جنگ ایران را پایان دهند» استدلال کرده است که واشنگتن برای خروج از جنگی که آغاز کرده اما مسیر روشنی برای پایان آن ندارد، ناگزیر به استفاده از ظرفیت رقبای خود خواهد بود. به نوشته این نشریه، دولت ترامپ در برابر دو گزینه پرهزینه قرار گرفته است؛ ادامه یک کارزار نظامی طولانی و نامحبوب یا ورود به مذاکره‌ای که ممکن است در داخل آمریکا و اسرائیل به عنوان عقب‌نشینی تعبیر شود.

فارن پالیسی نقش سه قدرت را مکمل یکدیگر می‌داند. روسیه می‌تواند در جایگاه ضامن سیاسی و امنیتی و بخشی از سازوکار راستی‌آزمایی هسته‌ای ظاهر شود تا توافق برای تهران کمتر به معنای پذیرش شروط آمریکا تلقی شود. چین نیز با خرید نفت، سرمایه‌گذاری و شبکه‌های مالی خارج از نظام دلاری، قادر است بخشی از نیاز ایران به رفع تحریم‌های آمریکا را جبران کند.

در این چارچوب، هند به دلیل روابط هم‌زمان با واشنگتن و تهران، مناسب‌ترین واسطه برای ایجاد کانال مذاکراتی معرفی شده است. فارن‌پالیسی معتقد است چنین ترتیبی در عین پایان دادن به جنگ، روند حرکت منطقه به سوی نظم امنیتی و اقتصادی چند قطبی و کاهش انحصار آمریکا در معماری امنیت خلیج فارس را نیز تقویت خواهد کرد.

برجسته‌سازی آسیب‌پذیری زیرساخت هوش مصنوعی خلیج فارس پس از حملات پهپادی ایران

وال استریت ژورنال در گزارشی با عنوان «کابوس هوش مصنوعی خلیج فارس با یک پهپاد ایرانی از راه رسید» نوشته است بیش از شش ماه پس از حملات پهپادی ایران، مراکز خدمات وب آمازون در ابوظبی و بحرین همچنان عمدتاً از مدار خارج هستند و این وضعیت، تردیدهایی درباره بلندپروازی کشورهای خلیج فارس برای تبدیل شدن به قطب جهانی پردازش داده و هوش مصنوعی ایجاد کرده است.

این روزنامه می‌نویسد ایران در آغاز جنگ، مراکز داده آمریکایی را در شمار اهداف با ارزش قرار داد و حملات به تأسیسات آمازون با ایجاد آتش سوزی، قطع برق و خسارت ناشی از عملیات اطفاء، اختلال گسترده‌ای در خدمات بانکی، شرکتی و فناوری مالی ایجاد کرد. بنا بر گزارش، هنوز بیش از ۱۳۰ خدمت رایانشی در مرکز ابوظبی و ۱۴ خدمت در بحرین مختل است.

وال استریت ژورنال تأکید کرده است که مراکز عظیم هوش مصنوعی، به دلیل ابعاد بزرگ و هزینه چند ده میلیارد دلاری، اهدافی آسیب‌پذیرتر محسوب می‌شوند. در همین چارچوب، مقام‌های اماراتی گزینه ساخت مراکز زیرزمینی و استقرار سامانه‌های ضد پهپادی را بررسی کرده‌اند. این رسانه همچنین مدعی شده پروژه پنج گیگاواتی ابوظبی و برنامه حضور اوپن‌ای‌آی در آن با ابهام مواجه شده است.

جمع‌بندی نهایی

برآیند مجموعه مطالب نشان می‌دهد مهم‌ترین ویژگی فضای مورد بررسی، **هم‌زمانی و درهم‌تنیدگی چند خط سیاسی، امنیتی، اقتصادی و رسانه‌ای** است.

در **سیاست داخلی**، جنگ به بستری برای بازتعریف مرزبندی‌های سیاسی تبدیل شده است؛ از یک سو جریان‌هایی با محور قرار دادن **تنش‌زدایی، دیپلماسی و معیشت** در پی بازتعریف گفتمان مقاومت و نسبت آن با هزینه‌های اقتصادی هستند و از سوی دیگر، نحوه مواجهه با منتقدان دولت و کاربرد مفاهیمی چون **وفاق، انسجام و اتحاد** خود به موضوع منازعه رسانه‌ای تبدیل شده است. بنابراین، ادامه شرایط جنگی می‌تواند مناقشه درباره **نسبت امنیت، اقتصاد و سیاست خارجی** را بیش از پیش به یکی از خطوط اصلی رقابت داخلی تبدیل کند.

در حوزه **امنیتی-نظامی و منطقه‌ای**، دوروند به صورت هم‌زمان قابل مشاهده است: نخست، برجسته شدن **هزینه‌های فرسایشی جنگ برای آمریکا** در قالب مصرف مهمات، فشار بر صنایع دفاعی و آسیب‌پذیری زیرساخت‌های منطقه‌ای؛ و دوم، گسترش بحران امنیت انرژی از **تنگه هرمز به باب‌المندب و زیرساخت‌های نفتی عربستان**. پیشروی انصارالله، فشار بر ریاض، تردید کشورهای عربی نسبت به کفایت تضمین‌های امنیتی واشنگتن و افزایش فشار برای محدودسازی گروه‌های مقاومت در عراق، همگی نشان می‌دهند پیامدهای جنگ در حال بازآرایی محاسبات بازیگران منطقه‌ای است. در صورت استمرار این وضعیت، **تنوع بخشی امنیتی، گفت‌وگوهای منطقه‌ای و رقابت بر سر ترتیبات جدید امنیت خلیج فارس و دریای سرخ** می‌تواند وزن بیشتری پیدا کند.

در حوزه **اقتصادی و رسانه‌ای** نیز فشارهای ناشی از جنگ با مسائل ساختاری داخلی هم‌پوشانی یافته است. رونق واسطه‌گری در خودرو، زیان شرکت‌های دولتی، رکود مسکن، افزایش هزینه دارو و آسیب‌پذیری زیرساخت اینترنت، همگی ظرفیت تبدیل شدن به موضوعات اجتماعی و رسانه‌ای گسترده‌تر را دارند. رسانه‌های معاند نیز دقیقاً بر همین نقطه تمرکز کرده و کوشیده‌اند **مطالبات معیشتی، سالگرد مهسا امینی، حجاب، پرونده بازداشت‌شدگان و نافرمانی مدنی** را در قالب یک زنجیره واحد از نارضایتی بازنمایی کنند.

در **حوزه بین‌الملل**، هم‌زمانی ادعای آمادگی ایران برای توافق، فشار هسته‌ای و اقتصادی آمریکا، نگرانی از قیمت نفت و طرح نقش **چین، روسیه و هند** نشان می‌دهد پایان جنگ نیز خود به بخشی از رقابت‌روایی تبدیل شده است. واشنگتن می‌کوشد تصویر **برتری در مذاکره و محدود شدن گزینه‌های تهران** را حفظ کند، در حالی که بخشی از رسانه‌های غربی از محدودیت آمریکا برای مدیریت و پایان دادن مستقل به مناقشه سخن می‌گویند. از این منظر، روند آتی احتمالاً نه فقط در میدان نظامی، بلکه در تلاقی **انرژی، اقتصاد، دیپلماسی، فشار اجتماعی و جنگ روایت‌ها** تعیین خواهد شد.

مرکز رصد و پایش ق. رسانه